Kommunledningsförvaltningen

Utredning om funktion Lokala BRÅ

2026

karlskrona.se

KARLSKRONA KOMMUN

Innehåll

Inledning **3**
Ordförklaring 3
Utredningsuppdrag **4**
Nuläge **4**
Intervjuer **9**
Sammanställning av svar från tjänstepersoner 9
Sammanställning av svar från intervjuer med externa aktörer i BRÅ 15
Sammanställning av intervjuer med politiska representanter i BRÅ 17
Kommunstyrelsens ordförande 18
Omvärldsbevakning – andra kommuners organisation **18**
Olofström 19
Norrtälje 20
Emmaboda 21
Sollentuna 22
Eskilstuna 24
Gävle 25
Jönköping 26
Linköping 26
Norrköping 27
Västerås 28
Skellefteå 29
Umeå 30
Landskrona 32
Kommentarer rörande omvärldsbevakning 36
Förslag på framtida organisation **37**
Förslag 1: Befintliga styrkedjor (huvudförslag) 38
Förslag 2: En mer politisk organisation (alternativt förslag) 42
Förslag 3: BRÅ:s modell för samverkan 44
Slutsats **45**
Bilaga 1: Lagstiftning **50**
Bilaga 2: Förarbeten till lagen **52**
Källor **54**

Inledning

För att säkerställa att Sveriges kommuner arbetar brottsförebyggande trädde en ny lag i kraft den första juli 2023 – lag (2023:196) om kommunernas ansvar för brottsförebyggande arbete. Lagen tydliggör kommunernas skyldigheter på området och definierar vilken roll kommunen förväntas ta inom sitt geografiska område. Uppdraget har en bred ansats som påverkar samtliga kommunala verksamheter.

I samband med att lagen antogs anställde Karlskrona kommun en brottsförebyggande samordnare på heltid. Det finns också sedan 1998 ett brottsförebyggande råd i form av Lokala BRÅ.

Kommunallagen och den nya lagen ger dock kommuner stor frihet i hur man organisera sin verksamhet. Dock ska kommunstyrelsen (eller annan av nämnd utsedd av fullmäktige) ha ansvar för ledning och rapportering av arbetet.

Oavsett vilken modell en kommun använder för ledning och styrning av det brottsförebyggande arbetet så måste kommunen säkerställa att det brottsförebyggande arbetet är kunskapsbaserat, samordnat och att det finns organisatoriska förutsättningar att uppfylla lagens intentioner.

Ordförklaring

I utredningen förekommer en del termer som beskrivs nedan:

EST EST står för *Effektiv samordning för trygghet i det offentliga rummet* och är ett arbetssätt, en samverkansmetod inom lägesbildsbaserat, systematiskt och tvärprofessionellt brottsförebyggande arbete.

Embrace Ett digitalt verktyg (app för inrapportering av händelser) för användandet av EST- metoden. Skapat av en professor vid Örebros universitet (Henrik Andershed) som var med och tog fram metoden EST tillsammans med Örebro bostäder, Örebro kommun Polisen och Örebro universitet. Karlskrona kommun har 2026 upphandlat Embrace som ersättning för tidigare GIS baserat inrapporteringssystem.

TSI Står för *Tidiga och Samordnade Insatser*. Det är ett paraplybegrepp för en strukturerad samverkan mellan olika myndigheter, med fokus på att förhindra att barn och unga hamnar i kriminalitet eller missbruk.

SAMBU Står för *Samverkan Barn och Unga*. En samverkansmodell där kommunala förvaltningar samverkar med regionen (primärvård och barn- och ungdomspsykiatri) samt polisen. Inom brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete innebär SAMBU att olika aktörer samordnar sina insatser för att tidigt upptäcka barn och unga i riskzonen för kriminalitet, psykisk ohälsa eller normbrytande beteende. Målet är att erbjuda rätt stödinsatser på rätt nivå utan att familjen behöver lotsas runt mellan olika myndigheter.

LPO Lokalpolisområde

Lag/lagstiftning När det hänvisas till en viss §, lagen eller lagstiftningen avses i denna utredning lag (2023:196) om kommunernas ansvar för brottsförebyggande arbete.

Utredningsuppdrag

KPMG granskade under 2025 kommunens trygghetsskapande- och brottsförebyggande arbete.[1] KPMG Skriver i sin sammanfattning ” Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att: Säkerställa att utformningen av lokala BRÅ ses över enligt plan för att säkerställa en tillräcklig ledning, styrning och ansvar i enlighet med aktuell lagstiftning.”

Under behandlingen av kommunstyrelsens remissvar uppmärksammades att det fanns behov av att kartlägga, omvärldsbevaka och eventuellt se över kommunens organisation rörande brottsförebyggande arbete. I Karlskrona kommun finns Lokala BRÅ sedan lång tid tillbaka, samtidigt har ny lagstiftning tillkommit som delvis förändrat hur kommunen arbetar.

Kommunledningsförvaltningen fick i uppdrag att göra en utredning som skulle avlämnas till KS innan nästa mandatperiod, för att säkerställa att utformningen av lokala BRÅ ses över för att säkerställa tillräcklig ledning, styrning och ansvar i enlighet med aktuell lagstiftning. Vidare att i svaret arbeta in att eventuell förändring av Karlskrona kommuns arbete med lokalt Brå sker efter innevarande mandatperiods slut, med ikraftträdande från och med 2027.

Kommunledningsförvaltningen lyfte att de hade för avsikt att återkomma till KSAU och KS med en fördjupad utredning med ett underlag som beaktar hur andra kommuner organiserar sig och ge exempel på olika alternativ avseende styrning och ledning av det brottsförebyggande arbetet. Utredningen ska ge förslag på olika alternativ för hur Karlskrona kan förbättra styrning och ledning inom det brottsförebyggande arbetet i enlighet med lagstiftningen. Utredningen ska också beakta effektivitet avseende kvalité, ekonomi och resurser.

Nuläge

Kort historik

I Karlskrona kommun startades lokalt BRÅ upp under 1998 efter ett initiativ från välfärdsberedningen, mot bakgrund av en omorganisation inom polismyndigheten och behov av former för samverkan. Lokala BRÅ bestod då av Sektionschef för socialförvaltningen, chef för fältgruppen, planeringssekreterare socialförvaltningen, 2 representanter för polisen, chef för samhällsbyggnadsförvaltningen, representant för Karlskrona centrumförening, samt GE-bevakning. Politisk representation saknades dock och rådet skickade i september 1999 en skrivelse till kommunstyrelsen för att be dem utse två förtroendevalda som medlemmar till rådet, med önskan om att det skulle vara en från majoriteten och en från oppositionen. Kommunstyrelsen utsåg dessa representanter i november 1999, och val av 2 representanter har därefter förrättats av kommunstyrelsen i samband med varje mandatperiod.

[1] Diarienummer 2025/5603

Lokala BRÅ

Det brottsförebyggande arbetet har i Karlskrona kommun sedan många år organisatoriskt bedrivits genom Lokala BRÅ. Lokala BRÅ sammanträder ca 6 ggr/år, 2-3 timmar per tillfälle.

I dagsläget finns ca 25 personer på kallelselistan till Lokala BRÅ, i form av två förtroendevalda utsedda av kommunstyrelsen (ordförande i Lokala BRÅ är kommunalråd med ansvar för trygghetsfrågor, vice ordförande kommer från oppositionen), kommunpolis, representant från räddningstjänsten, brottsförebyggande samordnare, verksamhets-utvecklare för det trygghetsskapande arbetet och nyckelfunktioner från kommunens samtliga förvaltningar. Tanken har varit en representant per förvaltning.

Vilka tjänstepersoner som deltar från förvaltningarna förändras över tid. Det har inte varit tjänstepersoner med någon utpekad funktion eller nivå (ex högsta chef). De tjänstepersoner som sitter i Lokala BRÅ kommer därför från väldigt olika nivåer, från handläggare, enhetschefsnivå och upp till förvaltningschefsnivå.

Lokala BRÅ har inget eget beslutsmandat. Flera tjänstepersoner har uttryckt att de är osäkra på vad de får vara med och bestämma utifrån att de inte vet om de har den egna förvaltningens ledningsgrupp med sig, någon har uttryckt att de bara företräder sin avdelning och inte förvaltningen i sin helhet. Från tjänstepersonshåll har det uttryckts att det upplevs som att de förtroendevalda i Lokala BRÅ fattar vissa beslut, men att det inte finns något mandat för dem att göra det.

Lagstiftning och koppling till nuläge

Sedan Lokala BRÅ inrättades 1998 har det skett förändringar kopplat till lagstiftningen som gjort att det brottsförebyggande arbetet har behövt förändras och utvecklas.

Det fanns inte tidigare någon specifik lagstiftning rörande det brottsförebyggande arbetet, men 2023 började en ny lag att gälla, Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Lagen reglerar kommunens ansvar och hur kommunen ska arbeta inom det brottsförebyggande området.

Det ska enligt lagstiftningen tas fram en lägesbild och åtgärdsplan (4-7 §§).

- I Karlskrona tas en lägesbild fram Q1 varje år, och det finns en åtgärdsplan kopplad till denna. Dessa fastställs av kommunstyrelsen.
- Lägesbild tas fram genom brottsförebyggande samordnare, mot bakgrund av vad som framkommer via Embrace och EST. Lägesbilden ligger sedan till grund för de strategiska områdesbilder som tas fram.
- Det finns utöver detta också en större lägesbild som omfattar även brottslighet som ligger utanför definition av brottslighet i det offentliga rummet. Det kan exempelvis vara otrygghet, brott i nära relation eller välfärdsbrottslighet, uppgifter från nationell brottsstatistik, svar på enkäter så som polisen trygghetsundersökning, företagstrygghetsundersökning, SCB:s medborgarundersökning etc. Det kan även vara information från andra statliga myndigheter, exempelvis Boverket.

Organisatoriskt ska kommuner verka för att strategiska brottsförebyggande frågor hanteras i ”ett särskilt forum” där kommunen och relevanta aktörer ingår. Rådet ska ledas av kommunen. Kommuner ska verka för att övriga aktörer i rådet deltar med representanter som har ledande befattningar. (10 §)

- I Karlskrona kommun utgörs detta forum idag av Lokala BRÅ, med såväl tjänstepersoner som förtroendevalda, polis och räddningstjänst.
- Det finns en Samverkansöverenskommelse mellan Karlskrona kommun och lokalpolisområde Karlskrona gällande 2025–2026.[2]
- Räddningstjänsten deltar i det brottsförebyggande arbetet men någon specifik överenskommelse har inte tecknats. Det finns en medlemsöverenskommelse men den är inte tydlig avseende hur man ska arbete med det brottsförebyggande arbetet.

Vidare ska kommunen ha en samordningsfunktion för brottsförebyggande frågor. Funktionen ska bl.a. samordna och stödja genomförandet av kommunens arbete enligt denna lag, utgöra kommunens kontaktpunkt i förhållande till externa aktörer, och bidra till att information om det brottsförebyggande arbetet sprids till kommunens invånare och andra som kan ha intresse eller behov av sådan information. (11–12 §§)

- I Karlskrona kommun finns sedan 2023 en heltidsanställd brottsförebyggande samordnare.
- Samordnaren har ett kontinuerligt samarbete med kommunpolis och chef för det förebyggande arbetet inom räddningstjänsten, med bl.a. veckovis avstämning.

Det är Kommunstyrelsen, eller den nämnd som kommunfullmäktige beslutar, som ansvarar för ledningen av kommunens brottsförebyggande arbete och för att kontinuerligt rapportera om det brottsförebyggande arbetet till kommunfullmäktige. (13 §)

- Fullmäktige har inte utpekat annan nämnd utan kommunstyrelsen leder kommunens brottsförebyggande arbete. Det görs bl.a. genom att KS antar lägesbild samt strategiska inriktningsbeslut.
- Brottsförebyggande samordnare informerar KSAU varje månad om arbetet och KS en gång per år, eller oftare om avvikelser eller behov uppstår.
- I dagsläget sker ingen specifik rapportering till fullmäktige. Från *Årsredovisning 2026* kommer ett avsnitt om det brottsförebyggande arbetet inkorporeras årligen.

Styrande dokument och strategisk inriktning

Lägesbild samt Åtgärdsplan tas fram årligen. Vad gäller styrande dokument i övrigt har kommunfullmäktige i Karlskrona kommun 2025 beslutat[3] att upphäva Policy för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete som gällde sedan 2019. Istället hänvisas till

[2] https://www.karlskrona.se/globalassets/kommun-och-politik/sa-arbetar-vi-med/trygghet-och-sakerhet/samverkansoverenskommelse-mellan-lpo-karlskrona-och-karlskrona-kommun-2025-2026.pdf

[3] Fullmäktiges beslut den 25 september 2025 § 140

kommunstyrelsens strategibeslut för brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete.[4] Det rör sig om fem strategiska inriktningar för det brottsförebyggande arbetet 2025 – 2027. Dessa fem strategiska inriktningar är en del av KS uppdrag utifrån lagens 13 § att leda kommunens brottsförebyggande arbete. Ibland fattas även separata beslut av kommunstyrelsen utöver de strategiska inriktningarna, så som exempelvis Kraftsamling i Mellanstaden.

De fem strategiska inriktningarna är, utifrån sammanställd lägesbild över brott och trygghet på lokal nivå, att det i Karlskrona kommun under åren 2025–2027 bör riktas och genomföras åtgärder inom följande fem strategiska områden;

• Trygga, säkra, attraktiva platser

• Normbrytande beteende, kriminell livsstil och organiserad brottslighet

• Värna välfärden

• Trygg och säker tillväxt inom näringslivet

• Särskilda arenor eller målgrupper som t.ex. äldre, kvinnor och skolan

Utifrån de strategiska inriktningarna finns operativa arbetsgrupper.

Operativt arbete

- Arbetet bedrivs operativt genom EST samt Embrace, vilket används för att ta fram exempelvis lägesbild. EST (Effektiv samordning för trygghet i det offentliga rummet) är ett arbetssätt, en samverkansmetod inom lägesbildsbaserat, systematiskt och tvärprofessionellt brottsförebyggande arbete. Det handlar om situationell brottsprevention kring tid, rum och plats. Såväl Polisen, SKR som nationella BRÅ rekommenderar att man arbetar på detta sätt. EST är en grund för lägesbildsbaserat arbete på operativ nivå och ligger även till grund för det strategiska arbetet. EST används i princip av alla Sveriges kommuner. Embrace är ett digitalt verktyg för användandet av EST- metoden. Karlskrona kommun har 2026 upphandlat Embrace som ersätter det tidigare GIS baserade inrapporteringssystemet.

- Arbetsgrupper startas utifrån behov och problembild. Det finns idag flera förvaltningsöverskridande arbetsgrupper kopplade till de strategiska områdena, i vissa fall flera per område. Ofta leds arbetet av brottsförebyggande samordnare,

[4] Kommunstyrelsens beslut den 8 april 2025 § 75

men inte alltid. Insatser genomförs regelbundet i olika konstellationer. Olika parter blir inblandade utifrån behov, så som kommunen (förvaltningar och bolag), polis, räddningstjänst, näringsliv och civilsamhälle.

Ärenden och återkoppling

Beslutsärenden eller informationsärenden lyfts regelbundet för systematisk återkoppling från brottsförebyggande samordnares håll.

I tjänsteorganisationen:

- De trygghetsskapande och brottsförebyggande frågorna lyfts in i säkerhetsledningen som månadsvis avrapporterar till förvaltningschefsgruppen. När behov finns informeras även koncernledningsgruppen. Säkerhetsledningen hålls som en del under förvaltningsövergripande ledningsgruppsmöte. Där deltar kommundirektör och förvaltningschefer.
- Inför mötet hålls ett Förberedande säkerhetsledningsmöte. Säkerhetschef är ansvarig för mötet och nyckelfunktioner deltar från kommun, bolag, räddningstjänst och polis utifrån behov.

I politiska organisationen:

- Politisk styrkedja följer vanlig kommunal beslutskedja. Beslut kan behöva fattas av nämnd eller KS.
- Den politiskt styrda organisationen får månadsvis information och dialog om lägesbild på kommunstyrelsens arbetsutskott.
- I KS tas större redovisningar upp, så som strategiska inriktningar, lägesbild, åtgärdsplan, avvikelser ifrån lägesbild eller förändrad lagstiftning av betydelse återkoppling och utvärdering efter insatser, samt beslut om kostnader för insatser.
- Till KF kommer framöver varje år en återrapportering ske genom kommunens Årsredovisning.

Förändring över tid

Den tvärprofessionella och samordnande funktion som lokalt brottsförebyggande råd tidigare fyllde inom området har idag till stora delar ersatts av den lagstiftade funktionen brottsförebyggande samordnare och tvärprofessionella arbetsgrupper. Idag finns flera arbetsgrupper från strategisk till operativ nivå som till sin utformning är tvärprofessionella och består av såväl interna som externa aktörer. De externa aktörerna kan utgöras av andra myndigheter eller förbund, näringslivet, föreningslivet eller grupper av medborgare. Nya uppdrag fördelas inom dessa arbetsgrupper som kan förstärkas efter behov. En del samverkan är särskilt formaliserad genom t.ex. idéburet offentligt partnerskap (IOP) eller andra samverkansavtal myndigheter emellan. Det innebär att det finns en tät, kontinuerlig och bred samverkan inom området på olika nivåer där kommunen har och tar ett huvudansvar i relation till övriga parter.

Intervjuer

Under utredningens gång har frågor ställts till såväl tjänstepersoner som förtroendevalda och externa representanter (kommunpolis, räddningstjänst). Deras inspel är viktiga för att veta vad som behöver förändras organisatoriskt gällande det brottsförebyggande arbetet.

Sammanställning av svar från tjänstepersoner

Samtliga deltagare i Lokala BRÅ har erbjudit möjlighet att komma med synpunkter och inspel. Varje punkt nedan utgörs av svar från en enskild person, då det är viktigt att redovisa att flera personer har uttryckt samma eller liknande synpunkter har svaren därför inte slagits samman. En person kan dock ha uttryckt flera olika synpunkter rörande olika saker och således stå bakom flera av punkterna.

Hur upplever du att det brottsförebyggande arbetet fungerar organisatoriskt på Karlskrona kommun?

- Så som det är nu känns det som parallell styrning, vi har andra grupper där detta skulle kunna hanteras än i Lokala BRÅ. Oklart varför politiker och tjänstepersoner är med, ofta kommer skarpa beställningar från politiken på sittande möten, inte som uppdrag via exempelvis KS som det borde vara. Det blir parallellstyrning, där politiken styr från fel håll, det blir uppdrag fast de inte egentligen har rätt att ge sådana uppdrag. Politiken vill styra HUR:et, inte bara Vad och Att något ska göras, vilket är deras roll. Att vi har olika grupper gör att det kan bli svårt att veta i vilket forum man ska behandla vad, ex forum för barn- och unga respektive Lokala BRÅ som ofta är inne i samma område och då kan fatta motstridiga beslut. Fast egentligen fattas inga skarpa beslut utan mer information till protokollet. Men ändå kommer uppdrag från sidan.
- Styrkedjorna är otydliga. Mycket är oklart. Hur ser flödet ut? Vem tar med vad och ser till att något faktiskt händer? Vems behov styr osv.?
- Det är viktigt att informationen når alla kommunalråd, inte bara de två som är representerade i Lokala BRÅ.
- Det har tidigare funnits svårigheter med att lyfta ärenden vidare till KSAU/KS från Lokala BRÅ där tjänstemän sett behovet men förtroendevalda inte gjort det.
- Lägesbild tas fram genom brottsförebyggande samordnare, mot bakgrund av vad som framkommer genom Embrace och EST. Den fastställs av KS och ligger till grund för de strategiska områdesbilder som tas fram. Det är viktigt att den lägesbild som tas fram också läggs till grund för allt fortsatt arbete så att pengar och fokus läggs på rätt saker inom det brottsförebyggande arbetet. Politiken använder sig dock inte alltid av lägesbilden, som ju ska styra vad man lägger fokus på.
- Min förvaltning har ett fint stöd av kommunens brottsförebyggande samordnare. Min upplevelse är att samordnaren på ett professionellt sätt driver det brottsförebyggande arbetet utifrån lagstiftning och lägesbild.
- Vi har börjat formera oss på ett sätt som kommer att gagna barn och unga på ett mycket bättre sätt framåt kopplat till EST, övergripande TSI samt SAMBU.

Hur upplever du att Lokala BRÅ fungerar? Är mötena givande/fyller sin funktion?

- Det är väldigt övergripande och egentligen bara ett forum för avlämnande av information. Ur informationssynpunkt är det bra.
- Mötena är information. I och med att mötena är informationsfokuserande som enda aspekt så är det begränsande.
- Min upplevelse av nuvarande möten är att de är informations- och avrapporteringsmöten åt politik och deltagande tjänstemän.
- Mötena känns som ett tillfälle för ordföranden att få information, som sedan inte verkar levereras vidare till KS/övriga kommunalråd. Bra info från brottsförebyggande samordnare, men många deltagare bidrar inte aktivt utan observerar mest. Det är många som nämnt att de uppfatta mötena som ett forum för rapportering till ordföranden, snarare än ett forum för gemensamt arbete. Tror de flesta hellre lagt tiden på sitt ordinarie arbete. Mötena brukar bli långa, ca 3 timmar, dock inte så många möten per år. Eftersom inga beslut fattas i Lokala BRÅ upplevs mötena inte som meningsfulla.
- Lokala BRÅ är ett informationsmöte som i stor utsträckning inte har berört min förvaltning. Ämnena som tagits upp hade många gånger lika gärna kunna informerats om på intranätet. Lokala BRÅ har nog tappat sin funktion.
- Informationen, erfarenhetsutbytet och redovisningarna är bra. Alla är väl förberedda och det finns en informell stämning. Däremot är det mycket oklart hur saker sedan tas vidare och hur/om de ska följas upp. Mötena är väldigt långa.
- Det är många som är kallade, mötena är stora och långa, men det är bara en liten del som berör mitt arbete.
- Man skulle kunna arbeta på andra sätt. Det är mycket sitta av tiden-känsla i Lokala BRÅ, men vissa möten har varit mer givande. Man ska inte ha forum för varje specifik lag. Mycket hänger ju ihop. Det skulle kunna vara förvaltningschefsgruppen som utgör det övergripande forumet, så man inte behöver ha en särskild grupp för detta. Bättre att hålla det inom ordinarie strukturer för det hänger ju ihop med allt annat arbeta man också gör, och det hänger ihop med alla förvaltningar, så förvaltningschefsgruppen vore bättre än Lokala BRÅ.
- Jag har svårt att se att Lokala BRÅ är bästa sättet att hantera dessa frågor.
- Det saknas i dagsläget tydligt uppdrag, samt vilken nivå (ex chef, handläggare) som ska sitta med i Lokala BRÅ.
- Lokalt BRÅ eller liknande måste moderniseras. Det har kört fast i gamla hjulspår och agendan för mötena är alltid samma samtidigt som världen förändras och ny lagstiftning tillkommer. Det saknas strategiskt tänk i Lokala BRÅ.
- Externas medverkan som polis och räddningstjänst skulle kunna komma in i andra sammanhang eller bjudas in på möten med förvaltningschefsgruppen. Finns ju andra samarbeten redan med polis i andra forum. Det måste ju vara värdefullt även för de externa när de väl kommer på möten.
- Vissa delar fungerar bra, men strukturen och beslutsgångarna är otydliga. I Lokala BRÅ sitter flera som inte har beslutsmandat i respektive förvaltning utan måste då backa hem. Kopplingen till kommunens ledningsgrupp och vad som pågår där kopplat till det brottsförebyggande arbetet är otydlig.
- Viktigt att mötesledaren kan styra agendan. Mötena nu känns mer som att de är till för att lämna information till ordföranden. Om det bara handlar om att samordna

skulle ju brottsförebyggande samordnare kunna hantera det istället, inte en förtroendevald.

- Lokala BRÅ blir bara diskussioner, inte så mycket vem som faktiskt gör vad, de blir mer informationsmöten. Det blir som föredragningar för ordföranden. Det är mycket information som inte är intressant för alla. Det vore bättre med arbetsgrupper utifrån specifika tillfällen/situationer/händelser.
- Många möten blir av informativ karaktär utifrån hur respektive förvaltning jobbar. Bra att lägesbilden från EST finns med, men kopplingen till styrning/ledning är bristfällig.
- Mötet är informativt och det blir en helhetsbild över alla delar i kommunen. Mycket handlar om unga som kanske inte direkt är vår målgrupp. Men allt hänger ihop och det är värdefullt att ta del av insatser som görs på alla håll.
- Det är otydligt vad Lokala BRÅ har för uppdrag eller får besluta om. Måste verkligen alla sitta med på alla möten, många sitter med trots att mötet just då inte är relevant för deras förvaltning. Det blir dyrt och ineffektivt för kommunen. Det vore mycket bättre att ta mindre möten med de förvaltningar som är berörda. Frågorna är inte fel, men forumet är fel. Lokala BRÅ har kanske ingen plats framåt.
- Det vore bättre att kalla till möten utifrån syfte/behov, inte kalla alla möjliga. Finns viss problematik i lägesbilden borde man kalla bara de som är relevanta för det ämnet. Inte att alla kallas bara för saken skull. Arbetet kan göras mycket mer effektivt än att många samlas kring ett runt bord.
- Jag uppfattar det inte som ett beslutsråd. Det är bara ett informations- och samverkansforum. Så det finns inget beslutsmandat egentligen. Det är oklart vad Lokala BRÅ:s roll är i det hela. Blir ett sätt att från sidan genomföra politiska åtgärder under BRÅ-flagg. Beslut borde istället fattas i ordinarie ordning i nämnd eller KS. Lokala BRÅ blir som ett sätt att från politikens sida komma med konstiga inspel. Det kommer uppdrag som bara delas ut från politiken utan analys. Konstiga inspel från ordförande, inte från tjänstemännen. Däremot är det bra att ha möten där man kan samverka och samordna sina olika spår, se vad som är prioriterat. Det kan man göra inom ramen för ordinarie arbete i kommunen, för det behövs inte ett lokalt BRÅ med en politisk ordförande.

Upplever du att du känner till din roll och ditt mandat i Lokala BRÅ?

- Nej
- Jag vet inte om jag känner till något särskilt om min roll i just Lokala BRÅ, mer än att jag är där som en representant för min förvaltning och bevakar samt representerar våra intressen om det skulle behövas. På de möten jag deltagit vid hittills har det enbart presenterats information om ex aktuella projekt och andra områden i kommunen varvid jag inte har behövt agera utan bara lyssna.
- Nej, det är inte definierat men jag vet vilka sakfrågor jag bevakar. Men det finns ingen beskrivning utifrån vad syftet är med lokala BRÅ, och om jag har något mandat att bestämma något. Alla famlar i mörkret, det är oklart vad de får göra. Blir mer avrapportering vid bordet och information.
- Det är tydligt att jag företräder hela min förvaltningen men jag har inget beslutsmandat då åtgärder som tas fram i BRÅ kan komma att spänna över flera avdelningar. I dessa fall måste jag backa hem till ordinarie ledningsgrupp för att

förankra och analysera vad en åtgärd skulle innebära både avseende effekter och resurser.
- Jag företräder min avdelning, inte hela förvaltningen.
- Jag deltar utifrån min roll som chef för ett område och som representant för den förvaltning jag tillhör. På så sätt kan jag påverka, reagera och förebygga problem som uppkommer kopplat till det brottsförebyggande arbetet.
- Min roll är att rapportera från vår förvaltning de utmaningar som vi står inför och att jag delger dem, samt att jag försöker föreslå lösningar där vi kan bidra. Mitt mandat är jag mer osäker på.
- Mitt arbete är kommunövergripande och rollen är tydlig. Däremot är det så att andra är mer oklara över sitt uppdrag, vad de har för uppdrag och om det är dem som ska föra information vidare i sin förvaltning.

Har du tankar om hur en framtida organisation för det brottsförebyggande arbetet skulle kunna se ut?

- Jag ser ingen fördel med att ha kvar Lokala BRÅ som idag.
- Vi har redan våra nämnder, varför ska Lokala BRÅ ha ett politiskt mandat. Bättre med bred politisk organisation, dvs. när politiken behövs lyfter man frågan till nämnd/KS. Det mesta i det brottsförebyggande arbetet handlar om verkställighet som cheferna kan besluta om på chefsnivå. Om oenighet om prioriteringar finns ska de gå till KS, exempelvis om det rör resurser.
- Det vore att föredra att det forum eller råd vi har i framtiden inte blir ett politiskt forum, vi har redan andra strukturer för den politiska nivån. Vi borde använda oss av ordinarie styrkedjor så långt som möjligt.
- När det är ett blandat forum med både förtroendevalda och tjänstemän blir man mer försiktig med vad man vågar säga. Det vore bättre att dela upp det utifrån de olika rollerna. De förtroendevalda fattar beslut och får återrapportering, tjänstepersonerna utför arbete osv. Helt enkelt att man är uppdelade i olika grupper. Man måste naturligtvis ha dialog med de förtroendevalda, men i det faktiska arbetet vore det bättre med en uppdelning för att renodla utifrån respektive grupps ansvar.
- Kommunens brottsförebyggande arbete är ett "hästjobb" och jag tror inte alla verksamheter är självgående vilket sliter på den brottsförebyggande samordnaren som jag anser verkar vara kompetent och väl lämpad för sitt uppdrag. Jag tror att förvaltningar och bolag behöver mer stöd för att hela kommunen ska kunna uppnå en jämlik nivå/standard på sitt brottsförebyggande arbete.
- Brottsförebyggande samordnaren behöver mer stöd i form av ytterligare personell resurs.
- I andra kommuner är det ofta flera tjänstepersoner som arbetar med det brottsförebyggande arbetet, kommuner av vår storlek bör ha 2-3 personer. Det ligger för mycket på brottsförebyggare samordnares tjänst för att det ska rymmas inom en tjänst.
- Nuvarande brottsförebyggande samordnare i kommunen har för mycket arbete. Dessutom är det sårbart med bara en brottsförebyggande samordnare. Samordnaren ska hålla ihop hela brottsförebyggande arbetet, det måste vara fler i samarbete som kan täcka för varandra vid sjukdom och semestrar. Det vore

intressant att veta hur många som arbetar med som brottsförebyggande samordnare i andra kommuner.

- Vi borde börja om helt på nytt och skrota nuvarande Lokala BRÅ. Det måste finnas en tydlig struktur, ett tydligt mandat, struktur för styrning och samverkan osv. Det är att föredra att få in så mycket som möjligt i ordinarie styrkedjor och att vi använder KS som politiskt styrande nivå för exempelvis inriktningar och uppdrag. Trygghets-området har en massa uppdrag i budgeten och dessa hänger ihop, det är ju inte parallella spår.
- Istället för Lokala BRÅ kan det brottsförebyggande arbetet skötas via funktioner som redan finns idag med brottsförebyggande samordnare, befintliga arbetsgrupper och den styrkedja som finns genom brottsförebyggande samordnare, säkerhetsledning, förvaltningsövergripande chefer och bolagschefer och vidare till KSAU och KS.
- Det behöver inte finnas politisk representation i forumet. Det är bättre att den politiska nivån omhändertas genom sedvanlig struktur, så att det inte blir som nu att det kommer uppdrag från sidan och att det fattas skarpa beslut som de egentligen inte har mandat till.
- Arbetet utifrån EST fungerar bra, med mer fokuserad samverkan kring problemområden som identifieras via exempelvis EST. Det möjliggör ett mer proaktivt arbetssätt samt mer effektiv hantering av problemområden. Det är bra om dessa processer även stöds av forum på strategisk nivå för att säkerställa styrning utifrån politisk ambition samt förankring.
- Lägesbilder skapas genom appen Embrace som vi nu använder. Så vi måste inte samlas vid ett bord och gå laget runt för att skapa lägesbild. Så syftet med att träffas i Lokala BRÅ har spelat ut sin roll genom att vi skriver i Embrace. Samordnaren kan sedan sammanställa till en lägesbild utifrån innehåll i Embrace. I nästa steg kan man prata om konkreta åtgärder i mindre arbetsgrupper. Vi behöver inte en storgrupp där alla sitter med och lyssnar.
- Det är bra att aktuell lägesbild delas och att man samlas kring sakfrågor. Men det måste inte finnas ett permanent forum för detta.
- Nuvarande forum är för stort. Det fungerar med ett stort forum om syftet bara är informationslämnande, men om man faktiskt ska komma fram till något och arbete tillsammans måste det vara ett mindre forum.
- Det är positivt om man har såväl bredd som politisk förankring i en framtida organisation. Forumet behöver dock vara mindre, annars blir det bara rena informationsmöten. Den politiska förankringen kan hanteras via kommunstyrelsen.
- Att förebygga brott är högt upp på agendan i kommunen och jag tänker, utan att veta alla strukturer på övergripande nivå, att kommundirektören och ledningsgrupp måste vara involverad och styra övergripande, att det kanske skapas (om det inte finns något annat mötesforum redan) ett forum där berörda deltar och som sedan återkopplar direkt till kommunens ledningsgrupp.
- Viktigt att organisationen även i fortsättningen är förvaltningsövergripande, det finns mycket att samarbeta kring.
- Viktigt att det finns tydliga styrkedjor och att man ha korta beslutsvägar. Det är viktigt att de som sitter i ett framtida forum är rätt personer som har mandat att fatta beslut. Information och erfarenhetsutbyte är positivt, så deltagande från externa intressenter, som polisen, är viktigt.

- Att samverka kring lägesbilden är viktigt även i fortsättningen. Men det bör ligga hos exempelvis Brottsförebyggande samordnare, inte ett lokalt BRÅ. Samordnaren kan koordinera och synka våra insatser. Arbetet i sig ligger ju i förvaltningarnas ordinarie ram, ex var belysning ska finnas, beskära buskar osv. Att koordinera insatser bör ligga på tjänstemannanivå, inte ett politiskt råd. Ska man göra stora insatser måste det ju ändå in i respektive nämnd. Samordnaren kan också följa upp. Sedan kan det finnas behov av arbetsgrupper utifrån lokal och aktuell lägesbild för det operativa arbete. Behövs pengar eller liknande får man ta upp det i en nämnd. Det ska inte behövas egen politisk styrning via lokalt BRÅ.
- Att prata om brottsförebyggande frågor tillsammans är bra, men arbetssättet måste utvecklas. Skapa inte ett forum statisk bara för forumets skull, utan vänd på det och se vilka funktioner/roller behöver träffas för att diskutera vad! Vi ska inte behålla en grupp ”bara för att.” I framtiden borde vi fokusera mer på att hantera åtgärder och sedan att följa upp för att se om åtgärderna leder till något. Sedan ser man om man är klar med det området eller behöver arbeta vidare med åtgärder.
- Det måste finnas en tydlig koppling till vad vi ska åstadkomma rent konkret, och vilka som då behöver samtala. Vilka beslut måste då fattas i vilken instans. Vi behöver också att polis och räddningstjänst lämnar information, men den kan lämnas till brottsförebyggande samordnare som sedan kan föra den vidare till tjänstepersonerna. En stor grupp tjänstepersoner behöver inte sitta och lyssna på polisen och räddningstjänsten.
- Ta in de tjänstepersoner som är aktuella just då, de som verkligen behövs, i en arbetsgrupp. Ibland behöver inte ens chefer vara med i arbetsgruppen utan kan blandas in först om det behöver fattas något beslut eller budget krävs. Man borde planera aktiviteter och koppla dem till verksamhetsplanerna. Sedan kan det behövas andra riktade insatser om det dyker upp något nytt i lägesbilden. Fokus borde ligga på att åtgärda! Inte att sitta på möten och prata om det!
- Man bör tänka på möjligheten att koppla ihop forumet även med andra forum. Vi har även forum för andra områden så som nya SoL.
- Viktig att det finns koppling till förvaltningsövergripande styrgrupp Barn och unga.

Övrigt du vill lyfta till utredningen?

- Det dröjer länge innan protokollen signeras vilket leder till att det tar tid innan protokollen kan spridas. Det medför att det tar lång tid innan protokollen kan anmälas till KS och då är informationen inte längre så aktuell.
- Det är ett problem att de protokoll som skrivs inte justeras snabbt av ordföranden. Det gör att de inte blir allmän handling och kan lämnas ut eller anmälas till kommunstyrelsen inom rimlig tid. Det är ett problem ur offentlighetssynpunkt.
- Informationen som kommer fram är värdefull, men borde lämnas till KSAU direkt istället för till enbart två förtroendevalda. Det är oklart om dessa sprider informationen vidare till övriga förtroendevalda som kan ha nytta av den.
- Det finns ett stort engagemang kring dessa frågor, så det är angeläget att vi blir mer effektiva i hur vi organiserar det brottsförebyggande arbetet.
- Det är ett viktigt arbete att fortsätta jobba förebyggande för att minska åtgärdande insatser.

- Det är ganska vanligt att folk inte kommer på mötena med Lokala BRÅ. Känslan är att man kanske inte prioriterar att gå på dessa möten, kanske på grund av att man inte tycket mötena leder till något nyttigt.
- Det råd som ska finnas enligt 10 § behöver inte vara politiskt styrt. Rådet kan istället rapporterar allt av vikt vidare till den politiska organisationen.
- Det finns inget lagkrav på att det forum som ska finnas utifrån lagstiftningen ska vara ett politiskt forum eller att förtroendevalda ska sitta med. De förtroendevalda kan komma in på nästa nivå när informationen lyfts till KSAU/KS.
- Det är viktigt att kommunen arbetar mer kunskapsbaserat, utifrån intentionerna med lagstiftningen. Det är bra att vi numer arbetar utifrån samma metod som polisen använder (Sara-modellen) i sina riktlinjer om brottsförebyggande arbete.
- Hemsida och intranät behöver uppdateras.

Sammanställning av svar från intervjuer med externa aktörer i BRÅ

Polisorganisationens inspel

Polisorganisationens uppdrag i Lokala BRÅ är inte uttalad men har tolkats som att representanten ska förmedla lägesbild i vissa stående frågor. Polisens representant i Lokala BRÅ utgörs av kommunpolis för Karlskrona kommun.

Kommunpolisen har inget beslutsmandat i forumet, men visst mandat i egenskap av polis. Upplevelsen är att många saker lyfts från polisens sida, men att de inte leder till något faktiskt agerande. Man pratar om problem i Lokala BRÅ, men sedan stannar man där.

Det är svårt att fatta beslut i Lokala BRÅ då de som deltar från förvaltningarna kommer dit i väldigt olika roller och i många fall inte själva har något beslutsmandat, dvs. det finns svårigheter att fatta beslut som är förankrade i den kommunala organisationen.

Polisorganisationen upplever att det inte verkar ske någon politisk förankring högre upp i den kommunala politiska organisationen, informationen verkar stanna hos de förtroendevalda som sitter med i Lokala BRÅ.

Mötena med Lokala BRÅ är trevliga, men de ger inte polisorganisationen så mycket. Det som ger något är arbetet i det operativa läget genom de arbetsgrupper som finns.

Polisen samverkar dagligen med kommunen inom olika arbetsgrupper, så som EST, Barn- och unga, TSI osv. Så samarbete i de olika arbetsgrupperna och på olika nivåer med kommunal verksamhet är mycket viktigt. Men Lokala BRÅ som det är idag fyller ingen större funktion. Det finns redan idag bättre strukturer för det arbetet, andra grenar mellan polis och kommun, utifrån prioriterade strategiska områden, med bl.a. arbetsgrupper för vart och ett av dem. I dessa deltar tjänstepersoner utifrån lägesbild. De förtroendevalda behöver inte vara med i dessa. Skulle det behövas kan ärenden lyftas till KSAU/KS.

Dessutom finns redan Säkerhetsledningen dit polisorganisationen brukar bli kallad.

Dagordningen på Lokala BRÅ gör att mycket tid tas i anspråk av sådant som inte är relevant eller aktuellt just då. Dagordningen borde styras av vad som utifrån lägesbilden är aktuellt vid det givna tillfället, inte fasta informationspunkter.

Det går inte att se några fördelar med att behålla Lokala BRÅ så som det ser ut idag. Lokala BRÅ är föråldrat och det finns bättre forum för samverkan som leder till faktiska insatser. Man samverkar redan på andra sätt dagligen.

Vid frågan om hur polisorganisationen skulle vilja samverka med kommunen istället påtalas att generella råd/forum som Lokala BRÅ inte behövs, de leder inte till verkstad och fyller ingen funktion. Istället vill man samarbete utifrån lägesbilden och problembild och att man då skapar strukturer med de funktioner/förvaltningar som är relevanta och fattar beslut utifrån aktuell situation. Organisation utifrån situation, problemorienterat arbete. Strukturer ska skapas runt problemen och de förändras över tid. I dagsläget finns ett flertal arbetsgrupper med väl fungerande samarbeten. Fokus borde ligga på arbetsgrupper, det operativa arbetet.

Den politiska dimensionen ska komma in på beslutsnivån. Vid diskussioner och framtagande av lägesbild, som ju ska vara faktabaserad, bör inte den politiska nivån vara inblandad eftersom arbetet ska vara just faktabaserat och inte politiserat. Den politiska nivån fattar sedan beslut om lägesbilden.

Polisorganisationen ser i grunden positivt på att samverka och sitta tillsammans flera aktörer, såväl interna som externs.

Räddningstjänstens inspel

Räddningstjänstens representanter i arbetet har varit med på olika sätt sedan 2001. Man arbetar ständigt i samverkan med kommunen och har många olika typer av insatser, bland annat kopplat till information och elever på skolor (så som information om konsekvenserna av att anlägga en brand). Räddningstjänsten är involverade i EST och lägesbildsarbetet. Det upplevs som att man bidrar med mycket bra rent operativt.

Vad gäller Lokala BRÅ känns rollen för räddningstjänsten dock otydlig. Arbetet känns ineffektivt, det handlar mest om information och det blir inte så mycket ”verkstad”. Mötena leder inte till så mycket, tar tid som hade kunnat användas till annat och de känner inte för sin del att de bidrar med så mycket på Lokala BRÅ-mötena.

Utifrån den nya lagstiftningen hade man kunnat lägga upp arbetet på annat sätt än via Lokala BRÅ. Beslutsmandatet är luddigt eftersom förtroendevalda, tjänstemän och externa blandats. Det verkar saknas reellt beslutsmandat och driv.

Att Lokala BRÅ består av en blandning av tjänstemän och förtroendevalda gör att det blir rörigt. Hade diskussionerna drivits på mer övergripande nivå hade mötena varit mer givande. Nu fastnar man ofta i detaljdiskussioner, och dessa är ofta inte relevanta för räddningstjänsten. Just nu drivs allt genom olika parallella spår vilket är ineffektivt.

Politiken behöver kunna fatta övergripande beslut på övergripande nivå, peka ut riktningen och ge uppdrag, samt vara informerade om lägesbilden. Den politiska dimensionen ska dock inte vara inne i och peta på detaljnivå då det ofta finns alternativa sätt att lösa ett problem. Vissa saker ska ligga på tjänstemannanivå. På beredningsnivå räcker det med

tjänstemän. Beredningen ska inte ligga hos de förtroendevalda och de ska inte heller agera operativt.

Det finns inget samverkansavtal med räddningstjänsten till skillnad från med polisen. Det finns en medlemsöverenskommelse med räddningstjänstens förbundsmedlemmar, men i denna finns inget om det brottsförebyggande arbetet. Även förbundsordningen borde förtydligas i det avseendet. Det borde tydligare beskrivas mandat och vad som förväntas av dem inom området.

Vad gäller samverkan med kommunen kring det brottsförebyggande arbetet så är ju det i grunden bra och viktigt och något räddningstjänsten vill vara en del av. Det är dock viktigt att de är med på rätt möten och på rätt nivå där de känner att de kan bidra, som exempel de möten man har varje onsdag med EST-gruppen som kommunens brottsförebyggande samordnare håller i där man går igenom vad som skett under veckan. Där känner de att de verkligen gör skillnad. (*Kommentar*: I EST-gruppen om ca 10 personer ingår polis, räddningstjänst, Karlskronahem, kunskapsförvaltningen, drift- och serviceförvaltningen, social- och funktionsstödsförvaltningen, fastighetsförvaltningen samt kultur- och fritidsförvaltningen, och ytterligare förvaltningar och bolag är på gång. Det finns ett tydligt uppdrag kopplat till lägesbild, mötena är kort och man kommer överens om åtgärder utifrån lägesbilden).

Så det finns mycket som fungerar bra i samverkan med kommunen kopplat till brottsförebyggande arbetet, så som EST, lägesbildsrapportering, gemensam tillsyn och övrig samverkan. Sammanträdesformen med Lokala BRÅ fungerar dock inte bra.

Det är positivt att KSAU numer får information och kan sätta fokus på såväl säkerhet som brottsförebyggande arbete eftersom dessa båda frågorna berör varandra.

Om man har ett stort forum i framtiden kan det bara vara för allmänna frågor och information. För mer verkstad krävs en mindre grupp. Det hade varit bra om den grupp var Säkerhetsledningen, där ingår förvaltningscheferna och det finns förutsättningar för samverkan.

Sammanställning av intervjuer med politiska representanter i BRÅ

Den politiska nivån i Lokala BRÅ tycker att det är tydligt vad deras roll är. Vad gäller beslutsmandat hade det kunnat vara tydligare vad som egentligen gäller och vilket beslutsmandat som finns, att beslut i grunden hanteras av förvaltningarna/nämnder/KS. Det påtalas att det finns brister i målstyrningen.

Det lyfts att det är viktigt med bred representation, att alla förvaltningar är representerade och externa aktörer. Det är viktigt att alla förvaltningar är representerade och på hög nivå. En fråga kan stanna eller bli hängande i luften om en förvaltning inte är närvarande vid ett möte. Det är viktigt att de interna aktörerna är med på hög nivå för att beslut sedan ska kunna fattas i förvaltningarna.

Mötena med Lokala BRÅ upplevs som givande men det påtalas att kontinuiteten behöver bli bättre, så att det är minst 4-5 möten per år. Under senaste året har flera möte behövt ställas in. Man ser inte några problem med organisationen så som den ser ut idag, men möteskontinuiteten behöver bli bättre.

Man ser fördelar med att bevara Lokala BRÅ utifrån i huvudsak nuvarande upplägg. Det lyfts att man genom Lokala BRÅ åstadkommit många konkreta saker i det brottsförebyggande arbete som exempelvis Träffpunkten. Lokala BRÅ fyller en viktig funktion.

Man ser det inte som problematiskt att blanda förtroendevalda och tjänstepersoner i ett forum, det är tvärtom en fördel. Det är bra med ett forum med många tjänstepersoner och ett fåtal förtroendevalda. Man får då med tjänstemannaperspektivet, men utan att alla frågor blir politiskt polariserade mellan olika partier. Det blir en bra balans.

Det lyfts att det är viktigt att den politiska nivån är involverad i det brottsförebyggande arbetet. Det kan göras som deltagare i ett råd liknande Lokala BRÅ eller exempelvis genom ett utskott. En idé om ett särskilt mindre utskott liknande personalutskottet eller tillväxtutskottet fast för trygghetsfrågor lyfts. Ett utskott med förslagsvis 3 ledamöter, 2 från de styrande och en från oppositionen. Ett utskott som bereder ärenden till KS, hanterar trygghetsmiljonen och kallar in förvaltningar och externa samverkansparter utifrån behov. Något parallellt tjänstepersonsforum behövs då inte. Det skulle bli som en hybrid mellan ett utskott och ett råd.

Det är mycket viktigt att samverka med externa parter även i fortsättningen. Det är viktigt att samla de funktioner som behövs såväl internt som externt. Det vore en fördel om även föreningslivet kunde involveras.

Kommunstyrelsens ordförande

Det är viktig att all information når KSAU och KS, det är problematiskt när viktig information från polis eller interna behov inte når dem. Nu har det varit situationer där de ledande förtroendevalda inte fått information förrän långt senare. Det är viktigt att information som lyfts på Lokala BRÅ inte stannar där.

Det är tydligt att det behövs en förändring så att man aktivt kan ta tag i de problem som uppstår. Om KSAU kontinuerligt får information och involveras på ett bättre sätt i arbetet får alla partier ta del av den viktiga informationen och aktuella lokala lägesbilden. Är andra sätt att arbeta på bättre än Lokala BRÅ ska vi inte vara rädda för förändring.

Information om kommunstyrelsens ansvar för det brottsförebyggande arbetet måste bli mer känd i organisationen. Utifrån det är det också viktigt att information och lägesbilder når dem. Såväl lägesbild som dialog med de förtroendevalda är viktig. Det är också rimligt att använda befintliga styrkedjor. Det är inte nödvändigt att ha ett forum som är blandat, med förtroendevalda respektive tjänstemän. Det viktiga är att informationen når de som behöver den.

Det vore bra med såväl återkoppling om omvärldsbild, lokal lägesbild samt möjlighet till dialog varje månad. KSAU och KS måste får information för att kunna fatta beslut och stötta upp i det brottsförebyggande arbetet.

Omvärldsbevakning – andra kommuners organisation

Enligt uppgifter från statliga BRÅ har 96 % av de kommuner som svarat på deras enkät någon form av särskilt forum/strategiskt råd. Av de kommuner som har ett forum har 98 %

svarat att man har med deltagare från polisen. I enkäten ställde BRÅ dock ingen fråga om politisk representation i forumet/rådet varför något svar inte kan ges i det avseendet. Det finns dock inte något juridiskt krav på politisk representation i det särskilda forumet, men kommunstyrelsen ansvarar enligt 13 § för ledningen av det brottsförebyggande arbetet.

Av omvärldsbevakningen nedan framgår vad respektive kommun utpekat som sitt ”särskilda forum” utifrån lagstiftningen, om forumet har något beslutsmandat, vilka deltagare som är representerade, om förtroendevalda ingår i forumet, om organisationen som sådan har någon budget knuten till sig, samt uppgifter om organisationen i övrigt kopplad till det brottsförebyggande arbetet.

De kommuner som omvärldsbevakats motsvara ett brett upplägg av såväl större som mindre kommuner, med olika typer av organisatoriskt upplägg.

Olofström

Olofströms kommun har 12 742 invånare.

Särskilt forum

Olofströms kommuns särskilda forum utgörs av den koncernövergripande ledningsgruppen. Denna typ av frågor hanteras således enligt befintlig styr- och ledningsprocess.

Deltagare

Koncernövergripande ledningsgrupp.

Mandat

Sedvanligt beslutsmandat för ledningsgrupp.

Övrigt

Tidigare hade Olofströms kommun ett forum med en blandning av förtroendevalda och tjänstepersoner. Forumet kan inte då vara beslutsmässigt. För att kunna bedriva mer strategiskt och operativt arbete ihop gick kommunen över till att ha en grupp på tjänstepersonsnivå, och att använda ordinarie politiska forum när sådana behövs. Ordinarie styrprinciper kan nu tillämpas.

Att ha en sådan parallell organisation kräver resurser och många gånger behöver ärenden ändå ”in i” ordinarie styrorganisation för beslut eller förankring. I vissa fall kan mellanchefer ta beslut i ärenden, utan att det behöver gå upp i ledningsgruppen, om det ändå ligger i verksamheternas och chefernas uppdrag att hantera frågan.

Genom att ändra från forum med såväl tjänstepersoner som förtroendevalda har man renodlat uppdelningen vilket gjort det mer beslutsmässigt. Ledningsgrupp kan besluta när denne har mandat alternativt den politiska organisationen när sådant beslut behövs. Man kan följa kommunens ordinarie styrprinciper.

Utöver det särskilda forumet finns en arbetsgrupp i form av Brottsförebyggande och trygghetsskapande gruppen som består av både externa och interna aktörer.

Arbetsgruppen har i uppdrag att fokusera på medellånga och långsiktiga insatser inom de områden där flera är berörda eller utifrån det allmänna trygghetsuppdraget. Samordnaren ansvarar för att en handlingsplan tas fram men arbetet sker i gruppen. Verkställandet kan dock vara olika beroende på vilka som berörs.

I Brottsförebyggande och trygghetsskapande gruppen deltar framför allt operativa samordningsfunktioner från verksamheter som socialtjänst, räddningstjänst, bostadsbolag, FRG, skola och fritid. Det kan också vara chefsfunktion, men då är man chef för en operativ verksamhet. Kommunpolisen är också med.

Denna grupp har inget beslutsmandat, utan mandat följer ordinarie tjänsteroll. Överlag går ärenden för beslut till ledningsgruppen, alternativt samordnarens närmaste chef (beroende på vad det gäller).

Norrtälje

Norrtälje kommun har 66 832 invånare.

Särskilt forum

I Norrtälje benämns det särskilda forumet Brottsförebyggande rådet (BRÅ).

Två och en halv vecka innan BRÅ hålls möte med forumet Förberedande BRÅ. På mötet diskuteras det man vill ta upp på BRÅ, vilka som ska kallas till föredragningar etc.

Deltagare

I BRÅ sitter en person från respektive politiskt parti. Från tjänstemannahåll sitter alla förvaltningsdirektörer, kommundirektör samt en hög chef från respektive kommunalt bolag. BRÅ leds av KSO tillsammans med kommundirektören. Tanken har varit deltagare från högsta tjänstepersonsnivå för att rådet ska tas på allvar.

Deltagare i Förberedande BRÅ är de mellanchefer de olika direktörerna vill ha med.

Polis och räddningstjänst är med i såväl Förberedande BRÅ (räddningstjänstchef, kommunpolisen) som BRÅ (räddningstjänstchef, lokal polischef + eventuellt några områdes/kommunpoliser).

Intresseorganisationer och näringsliv är inte representerade, men kommuns Näringslivschef är med och på så sätt bevakas dessa aspekter. Dessutom arrangeras brottsförebyggarfrukost 1–2 ggr/år för näringslivet (exempelvis handlarna) där de får information och kan föra diskussioner om brottsläget.

Mandat

Varken BRÅ eller Förberedande BRÅ har beslutsmandat.

BRÅ är ett informations- och diskussionsforum. Det händer dock ganska ofta att frågor efter mötena tas vidare och mynnar ut i att uppdrag lämnas från politikens sida. För beslut används de vanliga beslutsvägarna nämnd/KS/KF.

Budget

Det finns ingen budget knuten till själva organisationen.

Övrigt

Norrtälje lyfter att det är viktigt att såväl alla förvaltningar som alla kommunala bolag är involverade i arbetet. Rådet har byggts upp enkom för detta och följer inte vanliga styrkedjan. Alla beslut hanteras utifrån ordinarie beslutskedja.

Forumet består av såväl tjänstepersoner som förtroendevalda vilket gjort att det ibland upplevs som att representanterna från förvaltningarna är tysta och inte själva lyfter så mycket.

Brottsförebyggande strateg har veckomöten med EST varje onsdag.

Norrtälje har två tjänstepersoner, 2 åa, som har rollen som brottsförebyggande samordnare/strateg. De är organiserade under KS på kommunstyrelsekontoret, arbetar tvärsektoriellt och bedriver både strategiskt och operativt arbete. Det var inte möjligt att bedriva arbetet med endast 1 åa. Norrtälje har jämförbart antal invånare som Karlskrona kommun.

Emmaboda

Emmaboda kommun har 8 717 invånare

Särskilt forum

I Emmaboda har man det som kallas ett strategiskt brottsförebyggande råd (lokala BRÅ) med en bred sammansättning av deltagare.

Utöver det särskilda forum lagstiftningen kräver finns mindre arbetsgrupper på operativ nivå som både hanterar dagliga ärenden och det mer långsiktiga arbetet.

Deltagare

Det strategiska brottsförebyggande rådet leds av KSO och består av en bred sammansättning av representanter: förtroendevalda (KSAU), polis, räddningstjänst, bostadsbolag, samfund, företagsorganisationer, föreningsrepresentant, tjänstepersoner och inbjudna deltagare utifrån teman ex elevråds- och elevkårs representanter. Det går alltid att lyfta olika frågor och då inkluderar vi relevanta funktioner i mötesinbjudan. Rådet formades utifrån deras lagstiftning och deras egna kommunala behov.

Mandat

Lokala BRÅ har beslutsmandat att godkänna lägesbild och åtgärdsplans vidareskickande till KS och KF för slutligt beslut. De kan även ta mindre beslut om samverkan i olika åtgärder. Kommunstyrelsen är ansvarig nämnd.

Budget

Det finns ingen budget knuten till det brottsförebyggande arbetet, vilket är en stor svaghet. Däremot finns det för specifika insatsen med nattvandring.

Det hade varit bra med en egen budgetpost för arbetet. Det skulle skapa möjlighet att på övergripande strategisk nivå exempelvis genomföra inköp av utbildningar eller situationella preventiva åtgärder, vilket kan vara mer omständligt i dagsläget än vad som är önskvärt.

Övrigt

Det strategiska rådet fanns inte i befintlig styrkedja, utan har byggts upp för det brottsförebyggande arbetet.

Lokalt BRÅ träffas fyra gånger om året, två på vårterminen och två på höstterminen. Sedan sker informationsdelning till kommunchef vid behov eller efterfrågan, som sedan informerar vidare i sina forum.

Man är relativt nöjda med organisationen. Det är bra att KSAU är representerat i lokala BRÅ. Det är en styrka då de förtroendevalda får en insyn och förståelse för vilka utmaningar som finns, samt får kunskap om positiv utveckling som sker. Det kommer mycket bra frågor och input från dem som de även lyfter i sina andra forum.

Utöver Lokala BRÅ finns arbetsgrupper. I arbetsgrupperna finns en sammansättning av olika tjänstepersoner med funktioner som kopplar till det brottsförebyggande arbetet samt kommunpolis. I en av grupperna lyfts de snabba frågorna som behöver hanteras här och nu. Information sprids sedan i både kommun- och polisorganisation för att kunna utföra åtgärder som anses relevanta. I den andra arbetas det med åtgärdsplaner och långsiktiga insatser. Det finns även brottsförebyggande representanter i forum som arbetar för barn och ungas bästa i kommunen.

Så deltagare i arbetsgrupper kan vara exempelvis brottsförebyggande samordnare, säkerhetssamordnare, representanter från bildningsförvaltningen – bildningschef och fritidsgårdschef samt från socialförvaltningen – förvaltningschef, verksamhetschef, fältare, SSPF-koordinator, verksamhetsutvecklare. Sen sitter kanslichef, rektorer, verksamhetsutvecklare och enhetschefer i bl.a. forum för barn och ungas bästa. Alla är inte med på alla möten utan man utgår från behov. Polisen finns även med i styrgrupp för barn och ungas bästa där även styrgrupp för SSPF ingår.

Sollentuna

Sollentuna kommun har 78 157 invånare.

Särskilt forum

Det brottsförebyggande rådet är KSAU med endast förtroendevalda.

Där avrapporteras det framförallt mest uppföljning av trygghetsarbetet, uppföljning av utvecklingsuppdraget Inga utsatta områden 2030 och några nedslag i verksamheternas arbete, t.ex. arbetet med SSPF har avrapporterats där.

Polisen avrapporterar på KS varje månad – aktuellt från polisen.

Utöver det finns en styrgrupp på tjänstemannanivå – styrgrupp för ”*Inga utsatta områden*”.

Deltagare

Forum (BRÅ) i form av KSAU. Mötena sker på ordinarie KSAU-möten som en punkt tertialvis (t.ex. uppföljning EST, uppföljning IUO2030 (*Inga utsatta områden 2030*).

Det lyfts upp på KSAU-beredningsmöten genom att tjänstemannasidan meddelar till det mötet vilka frågor som ska upp på KSAU-agendan.

Styrgrupp på tjänstemannanivå består av förvaltningschefer (socialkontoret, utbildningskontoret, kultur- och fritidskontoret, vård- och omsorgskontoret) och några avdelningschefer (näringslivs- och arbetsmarknadsavdelningen, samhällbyggnadsavdelningen, säkerhetsenheten).

Polisen är adjungerad till styrgruppen, när det är frågor som berör dem (inte alltid de berörs). Styrgruppen utgör även lokala Bob-rådet (Barn och unga i organiserad brottslighet). De avsätter en del av 2–3 möten per år till lokalt Bob-råd och då sitter polisen med. Eventuellt kommer polisen framöver sitta med permanent.

Inga externa parter är med i varken Brå (KSAU) eller i styrgruppen (polisen adjungeras in till styrgruppen när det är frågor som berör dem).

Mandat

Forum i form av KSAU: Inga formella beslut fattas i det forumet, utan det går ordinarie vägar, dvs. beslut i KS (ex samverkansöverenskommelse mellan kommunen och polisen), i KF (vid större förvaltningsövergripande frågor, t ex utvecklingsuppdraget Inga utsatta områden 2030) och i respektive nämnd.

Styrgruppen för Inga utsatta områden 2030 har beslutsmandat i frågor som rör övergripande utvecklingen i utvecklingsuppdraget och EST/trygghetsfrågor. Respektive förvaltningschef har sedan beslutsmandat inom sitt område/sin verksamhet eller tar upp för beslut i sin nämnd.

Budget

Styrgruppen har från 2026 en budget på 500 000 kr som ska gå till mindre förvaltningsövergripande åtgärder. Varje nämnd äskar medel i ordinarie budgetprocess i övrigt. Tidigare har det inte funnits någon budget utan det har endast varit respektive nämnd som har äskat medel. Det framkom dock att det var bra att ha ”en handkassa” till utvecklingsuppdraget.

Övrigt

Sollentuna ser det som positivt att man inte har blandat förtroendevalda och tjänstepersoner utan har dem i separata forum, så att frågor kommer till rätt forum (politik respektive tjänstepersonsnivå). Lokala Brå (KSAU) har inget beslutsmandat i den meningen utan beslut lyfts till ordinarie beslutsforum.

Eskilstuna

Eskilstuna kommun har 106 694 invånare.

Särskilt forum

Särskilt forum utgörs av Koncernutvecklingsgruppen för ett tryggt och socialt hållbart Eskilstuna (KUG). Organiseringen av det strategiska rådet är gjord inom ramen för den ordinarie styrningen då KUG – Koncernutvecklingsgrupp är ett styrverktyg som används för att nå de strategiska målen.

KUG används för att lösa frågor som inte linjen/verksamheten kan göra själva– som att föreslå gemensamt finansierade insatser och är ofta styrgrupp i olika projekt som är koncerngemensamma. Just denna KUG är också kommunens strategiska råd (och styrgrupp för kommunens insats i BOB). Just det brottsförebyggande hör till KUG som ska förverkliga målet - Ett tryggt och socialt hållbart Eskilstuna.

Utöver KUG finns flera arbetsgrupper som arbetar med trygghet, brottsförebyggande, andra samverkansformer samt Trygghetsberedningen (TB).

Deltagare

KUG:en leds av förvaltningschefen för socialförvaltningen och består av förvaltningschefer, berörda strateger samt representanter från lokalpolisområde Eskilstuna. Polisen finns med när det bedöms vara ändamålsenligt. Ibland samverkanspartners från civilsamhället. Inga förtroendevalda deltagare.

Mandat

KUG har inget beslutsmandat, utan det är ett forum för samverkan mellan förvaltningar och polisen. Deltagarna har sitt eget mandat inom ordinarie uppdrag.

KUG ett gränsöverskridande forum med stort mandat och handlingsutrymme att prata om brottsförebyggande frågor, såväl som andra frågor kopplat till det strategiska målet.

KUG skapar förutsättningar för utveckling i organisationen.

Budget

Varken KUG eller TB har egen budget utan initiativ finansieras i linjen eller äskas i budgetarbetet.

Övrigt

Utöver det särskilda forum lagstiftningen lyfter, finns sedan 2024 också Trygghetsberedningen (TB), en politisk beredning under kommunstyrelsen som bereder brottsförebyggande och trygghetsskapande frågor.

TB är ett rent politiskt forum som inte är parlamentariskt sammansatt, alla partier är representerade. TB fördjupar sig i olika trygghetsfrågor men hantera inga förslag eller likande. Själva politiken driver de sedan i ordinarie linje (KS, Nämnd, kommunfullfullmäktige och genom initiativ, förslag eller motioner). TB har som huvudfokus att följa samverkansöverenskommelsen kommunen har med polisen. Närvarande vid TB

är också administrativ direktör samt en strateg som arbetar med social hållbarhet – i övrigt inga tjänstepersoner om de inte ska föredra en fråga.

Eskilstuna kommun beskriver att deras brottsförebyggande arbete utgår från linjeverksamheternas grunduppdrag, med fokus på samverkan och synergier mellan verksamheter och förvaltningar. Arbetet samordnas via förvaltningsöverskridande samverkansforum, bl.a. KSG Trygghet och strategisk stadsdelsutveckling, SOG (strategisk operativa gruppen för barn- och ungdomsfrågor), EST med flera. Brottsförebyggande arbete berörs därmed i flera olika forum, på olika nivåer, i hela kommunen.

Gävle

Gävle kommun har 104 160 invånare.

Särskilt forum

Sedan 2025 har Gävle kommun ett samverkansråd benämnt SAMBA. SAMBA används för att leda och koordinera det lokala brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbetet.

Rådet ska säkra kompetens och resurser, skapa effektiva samverkansvägar och följa upp insatsernas resultat.

Rådet är uppdelat i två nivåer, en ledningsnivå och en strategisk nivå:

- Ledningsnivån sammanträder en gång per år och ansvarar för övergripande beslut, resursfördelning och samverkansavtal.
- Den strategiska nivån möts fyra gånger per år och arbetar med att ta fram lägesbilder, orsaksanalyser och konkreta åtgärdspaket.

Deltagare

SAMBA-ledningsnivå består av kommundirektör, kommunstyrelsens ordförande, sektorchefer och relevanta externa parter. Rådet är för tillfället under uppstart och därmed finns endast kommunala aktörer, men på sikt är ambitionen att få in polis, civilsamhälle, näringsliv och andra viktiga aktörer.

SAMBA-strategisk nivå består av politiska representanter, tjänstepersoner med beslutsmandat, brottsförebyggande strateg, säkerhetschef, kommunikationsstrateg, berörda strateger och externa samverkansparter.

Vidare finns operativa arbetsgrupper som hanterar uppdrag från rådet och genomför insatser. De återrapporterar sedan till den strategiska nivån.

Gävle kommuns brottsförebyggande strateg ansvarar för samordningen av det brottsförebyggande arbetet.

Mandat

SAMBA är inte ett beslutande organ. Genom den breda representation får frågorna tas vidare till andra forum hos den egna förvaltningen eller politiska organisationen.

Jönköping

Jönköpings kommun har 148 152 invånare.

Särskilt forum

Det särskilda forumet utgörs av det brottsförebyggande strategiska rådet. Rådet främst fungerar som en plattform för samverkan och inriktning.

Deltagare

Det brottsförebyggande strategiska rådet leds av kommunstyrelsens ordförande, med i rådet finns förtroendevalda från majoritet och opposition, kommunens förvaltningschefer, lokalpolisområdeschef, regionens ledning, kommunala bostadsbolag samt representation från näringsliv och civilsamhället.

Samordningen av det brottsförebyggande arbetet hanteras genom avdelningen säkerhet och beredskap.

Mandat

Det brottsförebyggande strategiska rådet har två möten per år och fungerar som en plattform för gemensam inriktning och samordning, men är inte ett beslutande organ.

Övrigt

Det har lyfts att det finns svårigheter att hitta rätt nivå på informationen som delas i det strategiska rådet. Det får inte vara för svepande men ska inte heller gå in på för detaljerad nivå.

Det finns ett Brottsförebyggande program med tydlig strategisk inriktning, vilket ger trygghetsarbetet legitimitet och långsiktighet.

Det finns också två andra grupper, på operativa nivån och på strategiska nivån. Arbetet bedrivs på flera nivåer: Strategisk nivå, brottsförebyggande rådet samt operativ nivå.

Linköping

Linköpings kommun har 168 035 invånare.

Särskilt forum

Linköpings kommun har två centrala brottsförebyggande råd: Samverkansrådet respektive Trygghetsrådet. De finns även ett forum som kallas Samordnings- och beredningsgruppen.

Det finns en omfattande samverkan både internt mellan kommunens förvaltningar och externt med aktörer som polis, civilsamhälle, fastighetsägare och näringsliv.

Deltagare

Samverkansrådet är ett råd med externa aktörer som polisen, fastighetsägare, organisationer i civilsamhället och näringslivsrepresentanter, men leds av förtroendevald ordförande.

Trygghetsrådet är en politisk referensgrupp. Deltagare är representanter från majoritet och opposition, samt polisen och säkerhetsenheten.

I Samordnings- och beredningsgruppen finns representanter från förvaltningarna med koppling till respektive ledningsgrupp.

Mandat

Trygghetsrådet har inget formellt beslutmandat och inget mandat att styra förvaltningarna, utan är en politisk referensgrupp. Trygghetsrådet träffas ca 4 ggr/år och bidrar till att skapa politisk förståelse och förankring för det brottsförebyggande arbetet. De förbereder strategiska dokument med åtgärdsplan och handlingsplaner som ska beslutas i kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige. Genom Trygghetsrådet får man politisk förankringen och skapar en gemensam förståelse för problembilden så att såväl majoritet som opposition är förberedda när ärenden tas upp till beslut i KS eller KF.

I Samverkansrådet lyfts information samt behov av samverkan. Man stärker samverkan samt identifierar var brottsförebyggande arbete önskas eller behöver utökas. De följer upp insatser som genomförs i olika geografiska områden. Rådet är ett effektivt sätt att ge alla aktörer samma bild och förståelse för hur man ska jobba mot samma sak, samt att få information om vad som görs ute i områdena. Rådet utgår ifrån Brå:s samverkansmodell.

Samordnings- och beredningsgruppen följer upp åtgärder från åtgärdsplanen och säkerställer att arbetet är pågående i varje förvaltnings ledningsgrupp.

Ingen av grupperna har något egentligt beslutsmandat.

Norrköping

Norrköpings kommun har 144 980 invånare.

Särskilt forum

I Norrköping utgörs det särskilda forumet av den Strategiska styrgruppen.

Det finns även två kompletterande råd:

- Norrköpings brottsförebyggande råd (NoBrå)
- Operativ styr – och beredningsgruppen

Deltagare

Den strategiska styrgruppen leds av biträdande kommundirektör. Övriga deltagare är lokalpolisområdeschef, socialdirektör, utbildningsdirektör, samhällsbyggnadsdirektör, tillväxt - och utvecklingsdirektör, säkerhetschef, kanslichef räddningstjänsten, VD för bostadsbolaget samt brottsförebyggande strateg.

NoBrå består av ordförande, vice ordförande och övriga ledamöter, polisen och andra aktörer.

Operativ styr- och beredningsgruppen leds av kommunens brottsförebyggande strateg. Övriga deltagare är kommunpolis, verksamhetschef från socialkontoret, biträdande

utbildningsdirektör, strateg från samhällsbyggnadskontoret, avdelningschef från tillväxt – och utvecklingskontoret, säkerhetsstrateg från trygghets - och säkerhetsavdelningen, utvecklingsstrateg från räddningstjänsten samt säkerhetsansvarig från bostadsbolaget.

Mandat

Strategiska styrgruppen fattar övergripande beslut om inriktning och prioriteringar i det brottsförebyggande arbetet, inklusive resurssättande beslut. Man tar även fram kommunövergripande lägesbild samt åtgärdsplan. Utifrån lägesbilden tas beslut om vilka bostadsområden som ska prioriteras inom ramen för kommunens arbete med Effektiv Samordning för Trygghet (EST).

Strategiska styrgruppen består av personer på högsta nivå som har ett starkt mandat och kontaktvägar för att lyfta brottsförebyggande frågor. Strategiska styrgruppen är dock i sig inte ett beslutande organ.

Norrköpings brottsförebyggande råd (NoBrå) är ett samverkansråd med fokus på barn och unga. Det används för att dela information, samordna insatser och ge uppdrag till den strategiska styrgruppen.

Operativa styr- och beredningsgruppen bereder ärenden till Strategiska styrgruppen, så som att sammanställa lägesbild och förslag på prioriterande samverkansområden, samt andra ärenden som ska beslutas av Strategiska styrgruppen. Man leder, samordnar och följer upp operativt arbete/samverkansformer.

Västerås

Västerås kommun har 161 240 invånare.

Särskilt forum

Västerås har ett strategiska brottsförebyggande råd (Trygghetsrådet) med fokus på långsiktigt förebyggande arbete för barn och unga.

Utöver det finns två komplementforum:

- Värna Västerås
- Västerås myndighetsforum

Man har också en Strategisk samverkansledning.

Deltagare

Trygghetsrådet leds av kommunstyrelsens ordförande och lokalpolisområdeschefen. Övriga deltagare är förvaltningscheferna för Barn- och utbildningsförvaltningen, Individ-och familjeförvaltningen, Kultur-, idrott-, och fritidsförvaltningen samt stadsledningskontorets hållbarhetschef och strateger för trygghetsskapande och brottsförebyggande frågor. I rådet ingår även externa representanter från lokalpolisområdet, MIMER bostadsbolag, regionstyrelsens ordförande samt biträdande ordförande för regionen. Förtroendevalda i trygghetsrådet är presidierna i grundskolenämnden, förskolenämnden, nämnden för idrott och fritid samt Skultuna kommundelsnämnd.

Värna Västerås är ett brottsförebyggande dialog-forum för dialog med civilsamhälle, näringsliv och berörda aktörer.

Västerås Myndighetsform är samverkansforum för myndigheter rörande organiserad brottslighet och välfärdsbrott.

Mandat

Trygghetsrådet handlar om samverkan.

Värna Västerås är ett dialog-forum.

Västerås Myndighetsform är samverkansforum för myndigheter rörande organiserad brottslighet och välfärdsbrott.

Övrigt

Det finns två strateger för trygghetsskapande och brottsförebyggande frågor som samordnar och håller ihop forumen samt utgör kunskapsstöd. Strategerna är också länken mellan den politiska nivån och operativ samordningsnivån. Strategernas förankrar arbetet i alla olika forum.

Strategisk samverkansledning är en ledningsgrupp som ser till att arbete blir gjort och att de finns en plan. Där görs lägesbild och åtgärdsplanen, samt en uppföljning av åtgärdsplan. I Samverkansledningen görs analys av brottsområden och orsaksanalys med åtgärdsförslag. Det är strategerna tillsammans med kommunpoliserna, som bereder frågorna till samverkansledningen. Att samverkan fungerar så bra i kommunen är enligt strategen mycket tack vare att samverkansledningen bildades. Alla förstår varandra, vet vilka krav de kan ställa på varandra och när de behöver be om hjälp.

Skellefteå

Skellefteå kommun har 78 150 invånare.

Särskilt forum

Skellefteå befinner i sig just nu i en förändringsfas. Beslut har fattats om att lägga ner det forum som nu finns inom området, FRIS (med tjänstemän, externa och förtroendevalda), för att efter valet skapa ett nytt utskott, Preventionsutskottet, under kommunstyrelsen som blir kommunens särskilda forum utifrån lagstiftningen.

Det finns funderingar kring att även ha någon form av tjänstemannaforum, men planeringen kring det är inte klar. Det är inte heller klart vilka externa deltagare som ska ingå.

Operativt finns flera olika arbetsgrupper inom olika områden vilket fungerar bra.

Deltagare

I det nya utskottet skall ingå 1 kommunalråd som ordförande, samt deltagare i form av nämndsordförande i socialnämnd, fritidsnämnd, skolnämnd och samhällsbyggnadsnämnd. Även oppositionen ska representeras.

(*Kommentar*: Oklart om dessa sitter med i kommunstyrelsen och om man betänkt bestämmelsen i 6 kap. KL 42 § En nämnd ska välja utskott bland ledamöterna och ersättarna i nämnden.)

Mandat

Sedvanligt mandat för utskott utifrån kommunstyrelsens delegationsordning.

Budget

Ingen särskild budget för organisationen, däremot budget för det brottsförebyggande arbete i sig.

Umeå

Umeå kommun har 134 596 invånare.

Särskilt forum

I Umeå har man arbetat med det brottsförebyggande arbetet sedan 1985, man har således inte byggt upp sin organisation utifrån den nya lagstiftningen utan byggt vidare på det upplägg man redan tidigare hade utan någon egentlig översyn. Organisationen har förändrat sakta organiskt över tid, så gränser och styrkedjor borde ses över.

Man har utifrån lagstiftningen som kom 2023 valt att lägga det forum som lagstiftningen efterfrågar hos ett utskott – KS-nau (kommunstyrelsens näringslivsutskott). KS-nau fanns sedan tidigare och är en del av ordinarie styrkedja. Den officiella styrning utgår från KS och KS-nau, som träffas ofta och kan fatta beslut. Man går dock bara upp till KS-nau eller KS om man behöver fatta beslut. Mycket hanteras av de två andra forumen som hanterar brottsförebyggande frågor.

I realiteten finns således 3 olika forum, som alla egentligen kan sägas ligger på den strategiska styrande nivån. Utöver KS-nau finns Statsdirektörsledningsgruppen samt ume-brå.

I Umeå har man fått till en tydligare styrning på tjänstepersonssidan genom att man bildat Statsdirektörsledningsgruppe**n** och gett den uttalat ansvar för styrningen av det brottsförebyggande arbetet.

ume-brå är ett rådgivande organ med tjänstepersoner, förtroendevalda och polis som leds av KSO. Med tiden blev dock ume-brå ett väldigt stort forum, det blev väldigt politiserat och svårt att föra diskussioner i.

Deltagare

KS-nau består av ca 12-15 förtroendevalda. Vid ett fåtal tillfällen har man kallat polisen på besök, men inga externa representanter eller tjänstemän är representerade.

Statsdirektörsledningsgruppen består av alla förvaltningarnas direktörer, dvs. de högsta tjänstemännen.

ume-brå är ett stort forum. Det leds av KSO och från tjänstepersonssidan är samtliga direktörer med, inga lägre tjänstepersoner. Bland dessa ingår kommunens Beredskapsdirektör (räddningstjänsten ingår i dennes uppdraget). Från den politiska sidan är samtliga nämndsordförande, vice ordförande och 2:a vice ordförande med från alla nämnder (dvs. 3 representanter från varje nämnd, så såväl styrande som opposition representerade). Polisen är med och presenterar lägesbild. Regionen deltar med 1 förtroendevald och 1 tjänsteperson. Totalt 30–35 personer.

Mandat

KS-nau har beslutsmandat givet av kommunstyrelsen genom delegation. Ibland måste beslut upp till KS eller annan nämnd.

Statsdirektörsgruppen består av de högsta tjänstepersonerna och har utifrån det visst mandat.

ume-brå är ett rådgivande organ och saknar beslutsmandat.

Budget

Det finns ingen budget knuten till organisationen som sådan. Det fanns tidigare en lite verksamhetsbudget knuten till utvecklingsstrategerna inom brottsförebyggande arbetet (3 anställda) som användes till fika på möten, konferenser och utbildningsinsatser. Numer ingår den budgeten i avdelningens budget och är inte lika tydligt knutet till dem.

Däremot finns medel avsatta till vissa satsningar, så som nätverket Umeå växer tryggt och säkert – kraftsamling mot utsatta områden, samt att det finns en utökad rambudget utifrån kraftsamling kopplad till barn och ungas brottslighet.

Övrigt

Det har gjorts en uppdelning sett till de organ som har visst beslutsmandat. Där KS-nau enbart består av förtroendevalda, och Stadsdirektörsledningsgruppen består av enbart tjänstepersoner. Man måste styra både på tjänstepersonsnivå och på politisk nivå.

I det rådgivande organet ume-brå har man blandat såväl tjänstepersoner som förtroendevalda och externa. Det lyfts att det är svårt att ha blandade forum om man verkligen vill ha diskussioner, att tjänstepersoner kan känna sig hindrade att lyfta vissa saker när också förtroendevalda är med. Samtidigt fyller alla forum en funktion, och att ha med lokalområdespolisen i ume-brå ger dignitet.

I Umeå har man utifrån sina 134 596 invånare 3 anställda med titeln Utvecklingsstrateg med fokus på brottsförebyggande arbete, men de hade behövt vara fler. Det finns många samarbeten knutna till deras uppdrag, det går inte att arbeta ensam med dessa frågor. Det behövs mycket hjälp från verksamheterna där det brottsförebyggande arbetet faktiskt utförs.

I Umeå har man arbetat länge med det brottsförebyggande arbetet och ume-brå har funnit länge. Man valde att behålla ume-brå som endast är ett rådgivande organ, medan beslutsmandat och utpekat särskilt forum enligt lagstiftningen från 2023 placerats hos utskottet KS-nau.

Landskrona

Landskrona kommun har 47 698 invånare.

Särskilt forum

Särskilda forum utgörs av Stadens ledningsgrupp.

Utöver det har man Landskrona stads lokala brottsförebyggande råd (BRÅ).

Deltagare

Särskilt forum utgörs av stadens ledningsgrupp. I ledningsgruppen ingår samtliga förvaltningschefer, biträdande stadsdirektör samt näringslivs- och kommunikationschef. Lokalpolisområdeschef, kommunpoliser samt trygghetssamordnare deltar vid ledningsgruppsmöten två-fyra gånger/år. Gruppen leds av stadsdirektören och ansvarar för att synliggöra och analysera behov/problemområden, säkerställa att samverkan fungerar i enlighet med den åtgärdsplan som beslutats om samt utgöra ett stöd i samordningen av det brottsförebyggande arbetet.

I BRÅ ingår förtroendevalda i form av ordförande samt andre vice ordförande från Individ- och familjenämnden, Utbildningsnämnden, Teknik- och stadsmiljönämnden, vidare ingår ordförande respektive vice ordförande från kommunstyrelsen. Från tjänstemannasidan deltar Trygghetssamordnare samt förvaltningschef eller annan som förvaltningschef utser från respektive förvaltning. Vidare deltar Lokalpolisområdeschef samt kommunpoliser. Civilsamhället är inte med i BRÅ, de finns med i andra forum. Det har inte varit ett problem, utan det finns en bra samverkansstruktur på andra nivåer.

Mandat

Stadens ledningsgrupp – beslutsmandat utifrån högsta tjänstepersonsnivå.

BRÅ är inte ett beslutande råd. BRÅ träffas tre till fyra gånger per år och utgör en plattform för dialog och information om stadens och polisens brottsförebyggande arbete.

Budget

Ingen budget för den brottsförebyggande organisation. Kostnader för nya satsningar tas från ordinarie nämnders budget (inklusive från trygghetssamordnarens budget) eller genom att äska när det behövs.

Övrigt

Landskrona har i så stor utsträckning som möjligt försökt integrera sitt brottsförebyggande arbete i de vanliga styrkedjorna.

Eftersom trygghet och brottsförebyggande frågor är politiskt viktiga, KSO är mycket engagerad och har varit så i många år (samma styre sedan 2006) är det sällan problem att få gehör för behov och idéer. Förvaltningarna vet att en trygg stad är ett viktigt målområde.

Kommun	Särskilt forum enligt 10 §	Beslutsmandat i forumet	Förtroendevaldas deltagande i särskilt forum	Deltagare i rådet
Olofström	Koncern-övergripande ledningsgruppen Ordinarie styrkedja.	Sedvanligt mandat för ledningsgrupp. Frågorna hanteras således enligt befintlig styr- och ledningsprocess.	Nej. Inte blandat särskilt forum.	Koncernövergripande ledningsgrupp.
Norrtälje	BRÅ	Nej. Vid behov fattas separata beslut utifrån aktuell nivå.	Ja, en representant från respektive politiskt parti. Blandat särskilt forum.	Alla förvaltningsdirektörer, kommundirektör samt en hög chef från respektive kommunalt bolag. Leds av KSO och kommundirektör. Polis och räddningstjänst. En representant från respektive parti.
Emmaboda	Lokalt strategiskt BRÅ	Mandat att godkänna och skicka lägesbild/ åtgärdsplan vidare till KS/KF för beslut.	Ja. Blandat särskilt forum.	Leds av KSO, förtroendevalda i form av KSAU, polis, räddningstjänst, bostadsbolag, samfund, företagsorganisationer, föreningsrepresentant, tjänstepersoner och inbjudna deltagare utifrån teman ex elevråds och elevkårs representanter.
Sollentuna	KSAU Ordinarie styrkedja. Styrgrupp på tjänstemanna-nivå.	Inga formella beslut fattas. Vid behov fattas separata beslut utifrån aktuell nivå	Ja. Inte blandat särskilt forum, endast förtroendevalda.	Består av KSAU, del av KSAU:s vanliga möten, ca tertial.
Eskilstuna	Koncernutveck-lingsgruppen (KUG).	Inget beslutsmandat, är ett forum för samverkan.	Nej. Inte blandat särskilt forum.	KUG leds av förvaltningschefen för socialförvaltningen och består av förvaltningschefer, berörda

	Ordinarie styrkedja.	Vid behov fattas separata beslut utifrån aktuell nivå.		strateger samt representanter från lokalpolisområde Eskilstuna. Polisen finns med när det bedöms vara ändamålsenligt. Ibland samverkanspartners från civilsamhället.
Gävle	SAMBA	Inget beslutsmandat. Vid behov fattas separata beslut utifrån aktuell nivå.	Ja. Blandat särskilt forum.	K. dir, KSO, relevanta externa parter. SAMBA-ledningsnivå: k.dir, KSO, sektorchefer och relevanta externa parter. SAMBA-strategisk nivå: politiska representanter, tjänstepersoner med beslutsmandat, brottsförebyggande strateg, säkerhetschef, kommunikationsstrateg, berörda strateger och externa samverkansparter.
Jönköping	Brottsförebygg-ande strategiska rådet	Inget beslutsmandat. Vid behov fattas separata beslut utifrån aktuell nivå.	Ja. Blandat särskilt forum.	Kommunstyrelse, förtroendevalda från majoritet och opposition, förvaltningschefer. Lokalpolisområdeschef, Regionens ledning, representanter från näringsliv, civil samhälle, kommunala bostadsbolag.
Linköping	Samverkansråd & Trygghetsråd.	Inget beslutsmandat. Vid behov fattas separata beslut utifrån aktuell nivå.	Ja. Blandat forum	Trygghetsråd: Majoritet och opposition, polis, säkerhetsenheten Samverkansråd: Externa aktörer från Polis, civilsamhälle, fastighetsägare och näringsliv.
Norrköping	Strategiska styrgruppen	Inget beslutsmandat.	Nej.	Leds av biträdande k.dir. Övriga deltagare är

		Sedvanliga politiska beslut utifrån nivå. Strategiska styrgruppen består av personer på högsta nivå med starkt mandat. Strategiska styrgruppen är dock i sig inte ett beslutande organ.	Inte blandat särskilt forum.	lokalpolisområdeschef, socialdirektör, utbildningsdirektör, samhällsbyggnadsdirektör, tillväxt - och utvecklingsdirektör, säkerhetschef, kanslichef räddningstjänsten, VD för bostadsbolaget samt brottsförebyggande strateg.
Västerås	Trygghetsrådet	Inget beslutsmandat. Sedvanliga politiska beslut utifrån nivå.	Ja. Blandat särskilt forum.	Leds av KSO och lokalpolisområdeschefen. Övriga deltagare är FC för Barn- och utbildnings-förvaltningen, Individ-och familjeförvaltningen, Kultur-, idrott-, och fritidsförvaltningen samt stadsledningskontorets hållbarhetschef, strateger för trygghetsskapande och brottsförebyggande frågor. Förtroendevalda är presidierna i grundskolenämnden, förskolenämnden, nämnden för idrott och fritid samt Skultuna kommundelsnämnd. Externa representanter från lokalpolisområdet, MIMER bostadsbolag, regionstyrelsens ordförande samt biträdande ordförande.
Skellefteå	FRIS läggs ner. Ersätts av Preventions-utskottet. Ordinarie styrkedja.	FRIS läggs ner. Efter valet skapas nytt utskott under kommunstyrelsen.	Ja. Inte blandat särskilt forum, endast förtroendevalda.	I utskottet skall ingå ett kommunalråd som ordförande, samt deltagare i form av nämndsordförande i socialnämnd, fritidsnämnd, skolnämnd och samhällsbyggnadsnämnd.

		Nya utskottet har beslutsmandat som utskott.		Även oppositionen ska representeras.
Umeå	KS-nau (KS näringslivs-utskott) Ordinarie styrkedja.	Ja. Utskott med delegation från KS.	Ja Inte blandat särskilt forum, endast förtroendevalda.	12–15 förtroendevalda.
Landskrona	Stadens ledningsgrupp Ordinarie styrkedja.	Mandat för ledningsgrupp, högsta tjänstepersonsnivå.	Nej. Inte blandat särskilt forum.	Leds av stadsdirektören. Alla förvaltningschefer, biträdande stadsdirektör samt näringslivs- och kommunikationschef. Lokalpolisområdeschef, kommunpoliser samt trygghetssamordnare deltar två-fyra gånger/år.
Karlskrona	Lokala BRÅ	Inget beslutsmandat.	Ja Blandat särskilt forum.	2 förtroendevalda kommunalråd (ordf + vice ordf), minst en representant från respektive förvaltning på varierande nivå, polis, räddningstjänst.

Kommentarer rörande omvärldsbevakning

Kommuner ska enligt lagstiftningen verka för att strategiska brottsförebyggande frågor hanteras i ett särskilt forum. Så är också fallet i en övervägande majoritet av Sveriges kommuner. Det finns dock stora skillnader mellan kommunerna när det kommer till deras ”särskilda forum” och organisation för brottsförebyggande frågor vad gäller struktur, huruvida man följt ordinarie styrkedjor eller har byggt upp parallella spår, beslutsmandat och grad av samverkan (extern representation). Vissa drag kan dock skönjas.

Det är ovanligt att den brottsförebyggande organisationen som sådan har en egen budget. Istället tas budget via ordinarie medel kopplat till nämnderna eller genom att äska pengar för särskilda insatser.

De flesta kommuner har inte något beslutsmandat kopplat till det särskilda forumet. De kommuner som har ett uttalat beslutsmandat är de kommuner där man valt att lägga

särskilt forum på ett utskott eller en ledningsgrupp (högsta tjänstepersonsnivå). Övriga kommuner lyfter istället frågorna vidare till de som har beslutsmandat i nästa steg.

Flera av de intervjuade kommunerna lyfte svårigheten med blandade forum med såväl tjänstepersoner som förtroendevalda. Att diskussionerna då oftare hamnade på detaljfrågor istället för på övergripande frågorna utifrån lägesbild. Att frågorna i blandade forum ändå behövdes lyftas vidare till ledningsgrupp eller nämnd/KS/KF för beslut eftersom forumet inte har beslutsmandat vilket leder till en suboptimering.

De kommuner som lyft att de använder sig av ordinarie styrkedjor har framstått som nöjda med det. Det är exempelvis Landskrona och Olofström som använder sig av sin högsta ledningsgrupp, samt Umeå som använder sig av befintligt utskott. Genom att använda sig av ordinarie styrkedjor kan man i många fall fattas beslut direkt i det särskilda forumet.

Genom att följa ett upplägg liknande det i Olofström och Landskrona där man använder ordinarie befintliga ledningsgrupper får man en tydlig uppdelning och styrning där KS och den förtroendevalda nivån sätter strategiska inriktningar och fattar övergripande beslut om vad som ska göras. Tjänstepersonsnivån hanterar sedan hur och själva verkställandet vilket följer Karlskrona kommuns styrmodell[5]. Man behöver inte avvakta möten med ett särskilt tillskapat forum några gånger om året utan kan hantera ärenden i ordinarie styrkedjor med löpande möten ca en gång per månad både på politisk nivå och tjänstepersonsnivå. Man agerar genom ordinarie styrkedjor där beslutsmandat finns, kan agera snabbt och såväl kostnadseffektivt som tidseffektivt då varken tjänstepersoner eller förtroendevalda behöver hantera ytterligare möten än de som följer ordinarie styrning.

Förslag på framtida organisation

Såväl tjänstepersonsnivå som externa representanter lyfter att Lokala BRÅ som det ser ut idag och med den nya lagstiftningen och nya arbetssätt att bedriva brottsförebyggande arbete (EST, SARA-modellen, arbetsgrupper kopplade till KS strategiska inriktningar, lägesbild, åtgärdsplan etc.) har spelat ut sin roll. De förtroendevalda i Lokala BRÅ är mer positivt inställda till Lokala BRÅ som de i grunden tycker fungerar bra.

Det kan dock konstateras att mycket av det som Lokala BRÅ tidigare behövdes för, så som samordning, idag hanteras av den roll som brottsförebyggande samordnare idag fyller och som följer av lagstiftningen. Lagstiftningen sätter också krav på ledning från kommunstyrelsens håll. Att involvera kommunstyrelsen och kommunstyrelsens allmänna utskott är därför viktigt. Man kan också se att frågor om brottsförebyggande hänger samman med frågor om trygghet och säkerhet vilket idag redan hanteras via säkerhetsledningen (kommunens ledningsgrupp).

Utifrån utredningsuppdraget ska olika modeller föreslås för en framtida organisation. Nedan presenteras 3 olika modeller där Lokala BRÅ upphör och ersätts av annat ”särskilt

[5] Kapitel 3.1 – 3.2 Styrmodell för Karlskrona kommun.

forum” enligt lagens 10 §. Förslagen är rangordnade och utredarens förslag är att Karlskrona kommun går vidare med ett upplägg utifrån förslag 1 vad gäller den brottsförebyggande organisationen och kommunens ”särskilda forum” för brottsförebyggande frågor.

- Förslag 1: Säkerhetsledningen som särskilt forum (huvudförslag)
- Förslag 2: KSAU som särskilt forum (liknar förslag 1, men forum på politisk nivå)
- Förslag 3: BRÅ-modell (parallell organisation, nya forum skapas)

Förslag 1: Befintliga styrkedjor (huvudförslag)

Säkerhetsledningen utgör Karlskrona kommuns särskilda forum utifrån lagens 10 §.

Förvaltningsövergripande ledningsgrupp i Karlskrona kommun leds av kommundirektören och deltagare är förvaltningschefsgruppen där samtliga förvaltningschefer medverkar. VD-grupp adjungeras in vid behov. HR-chef och ekonomichef deltar på vissa möten.

I samband med kommunens ledningsgrupps (KLG) möte som vanligen hålls var tredje vecka har man en gång per månad en stående tid avsatt där man under en timme växlar över till att utgöra *Säkerhetsledning*. På Säkerhetsledningen diskuteras allt från lokal lägesbild till nationell lägesbild. Säkerhetschefen leder Säkerhetsledningen och bjuder in andra att delta utifrån behov, för exempelvis föredragningar.

Inför säkerhetsledningens möte hålls ett Förberedande säkerhetsledningsmöte. Även det mötet leds av Säkerhetschef. I det mötet deltar brottsförebyggande samordnare, kris- och beredskapssamordnare, informationssäkerhetssamordnare, räddningstjänstchefs, IT-chef, HR-chef, kommunikationschef (eller kriskommunikatör), säkerhetschef på AFV och VD Karlskronahem. Utöver det adjungeras personer in efter behov från exempelvis fastighetsförvaltningen, polis och näringsliv.

Att använda sig av Säkerhetsledningen som Karlskrona kommuns särskilda forum skulle medföra att man använder en redan befintlig och fungerande struktur. Då samtliga förvaltningschefer är representerade finns tydligt mandat för beslut och att ta ärenden vidare vid behov och att hantera resursbehov och fördelning. Vidare har gruppen tillsammans inblick i hela kommunens verksamhet.

I dagsläget hanteras redan alla frågor kopplade till trygghet och säkerhet (inkl. brottsförebyggande frågor) varje månad genom:

- Förberedande säkerhetsledning
- Säkerhetsledning
- KSAU
- KS vid behov

Det är inte rimligt eller ekonomiskt motiverat att bygga eller ha en egen parallell struktur för det brottsförebyggande arbetet. Det finns klara fördelar med att hålla ihop frågor kopplade till brottsförebyggande med trygghet- och säkerhetsfrågor. Att bygga en särskild styrkedja enbart för de brottsförebyggande frågorna framstår inte som rimligt när det redan finns en etablerad styrkedja för frågor som hänger samman med de brottsförebyggande frågorna.

Genom att hantera frågorna i Säkerhetsledningen får alla förvaltningschefer samt kommundirektör inblick i problemområden och vad som behöver göras.

Det operativa arbetet bedrivs sedan i olika konstellationer av arbetsgrupper, ofta förvaltningsöverskridande och med representanter från polis, räddningstjänst eller andra externa parter så som man redan gör idag där grupper tillskapas efter behov och med relevanta kompetenser. Inga förändringar föreslås kopplat till de grupper som finns på operativ nivå. Dessa grupper kan inte vara fasta utan behöver förändras utifrån situation.

Genom att använda Säkerhetsledningen som särskilt forum för brottsförebyggande arbete möjliggörs att förvaltningscheferna kan se får en inblick och kan se vad som behöver göras, vilka resurser som behöver tillskjutas från den egna förvaltningen och vad man utöver arbetsgrupperna behöver arbeta vidare med inom den egna förvaltningen etc.

Att arbeta utifrån ett sådant upplägg skulle också tydliggöra uppdelningen utifrån Karlskrona kommuns styrmodell, att den politiska nivån ansvarar för Vad som ska göras (strategi och styrning av kommunstyrelsen) och tjänstepersonsorganisationen på ledningsnivå ansvarar för Hur de strategiska inriktningarna ska utföras och uppfyllas.

Nivå	**Organisation**	**Kommentar**
Strategisk nivå/ Styrande nivå	KS beslutar om strategiska inriktningar, samt fastställer lägesbild och åtgärdsplan	Tydligt beslutsmandat finns. Information till KSAU varje månad (10 ggr/år).
Ledningsnivå Beredningsnivå	Säkerhetsledningen utgör särskilt forum enl. 10 §. Förberedande säkerhetsledning veckan innan.	Del av kommunledningsgruppens möte. Sammanträder varje månad. Högsta tjänstepersonsnivå med beslutsmandat. Polis/Räddningstjänst bjuds in vid behov.
Operativ nivå	Arbetsgrupper	Skapas utifrån behov av åtgärder och insatser, kopplade till lägesbilden. Förändras över tid.

Motivering

Många av de intervjuade upplever att Karlskrona kommuns Lokala BRÅ är mer av ett informationslämnande till två förtroendevalda. Man upplever att det inte tillför något för tjänstepersonernas, polis eller räddningstjänstens del. Brottsförebyggande samordnare lämnar numer information till KSAU varje månad. Det är utifrån det mer ändamålsenligt med löpande information till KSAU, där informationen når fler förtroendevalda och där kopplingen finns till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ansvarar enligt lagstiftningen för ledningen av kommunens brottsförebyggande arbete och ärenden lyft till kommunstyrelsen regelbundet.

Regelbunden information och ärenden till ordinarie politisk beslutskedja framstår som mer ändamålsenligt än långa möten med Lokala BRÅ som många tjänstepersoner, polis och räddningstjänst upplever inte ger något värde och där informationen endast når två förtroendevalda.

Utifrån lagstiftningen (13 §) ska Kommunstyrelsen (eller den nämnd som kommunfullmäktige beslutar), ansvarar för ledningen av kommunens brottsförebyggande arbete. I Karlskrona kommun har kommunstyrelsen gjort det genom att anta 5 strategiska inriktningar för perioden 2025 – 2027, samt genom att fastställa lägesbild och åtgärdsplan. Likaså lyfts ärenden vidare till kommunstyrelsen vid behov. Varje månad sker numer en avrapportering (informationsärende) från kommunens brottsförebyggande samordnare till kommunstyrelsens allmänna utskott, där förutom kommunens kommunalråd också vissa ledande tjänstemän närvarar.

Vidare framgår av lagstiftningen (13 §) att kommunstyrelsen kontinuerligt ska rapportera om det brottsförebyggande arbetet till kommunfullmäktige. I dagsläget sker ingen specifik rapportering till fullmäktige. Från Årsredovisning 2026 kommer ett avsnitt om det brottsförebyggande arbetet inkorporeras årligen. Uppkommer andra behov av att lyfta ärenden till fullmäktige hanteras det som vanligt via KS.

Sammanfattningsvis innebär ovan modell att kommunens strategiska nivå utgörs av kommunstyrelsen som beslutar om inriktningsbeslut, lägesbild och åtgärdsplan. Kraven i 13 § uppfylls. Regelbunden information lämnas till kommunstyrelsens allmänna utskott och andra beslutsförslag lyfts vid behov. Denna nivå som är politisk hanterar utifrån kommunens styrmodell frågor om vad som ska göras, att något ska göras.

Ledningsnivå och kommunens särskilda forum för brottsförebyggande frågor utgörs av Säkerhetsledningen inom kommunens ledningsgrupp. På denna nivå finns samtliga förvaltningschefer, samt att polis och räddningstjänst kan bjudas in utifrån behov. Denna nivå består av kommunens högst anställda tjänstepersoner som har beslutsmandat inom sina respektive förvaltningar. De kan besluta om allokering av interna resurser och samordna med andra förvaltningar. Denna nivå bestående av tjänstepersoner hanterar utifrån kommunens styrmodell frågor om hur något ska göras och av vem. Kraven i 10 § uppfylls.

En viktig aspekt är att kommunens arbete kopplat till trygghet och säkerhet redan idag hanteras genom Säkerhetsledningen. Det brottsförebyggande arbetet har starka kopplingar till det arbetet och det framstår som naturligt att även uttalat hantera dessa frågor tillsammans, annan hantering framstår som ologisk.

Genom denna hantering använder vi forum som redan existerar, arbetar inte i parallella spår, tillför inte ytterligare mötestid (vilket tjänstepersonsnivån upplever att nuvarande Lokala BRÅ gör) vilket leder till effektivare personalanvändning/personalkostnad.

På den operativa nivån ryms ett stort antal arbetsgrupper. Dessa hanterar det faktiska utförandet/verkställandet. I dessa arbetsgrupper ingår ofta även polis och räddningstjänst. Vilka arbetsgrupper som behöver finnas styrs av de strategiska inriktningarna, lägesbild och åtgärdsplan. Av den anledningen krävs flexibilitet och grupper tillskapas och avslutas behovsstyrt. Arbetsgrupperna går ofta över förvaltningsgränserna och syftar mot specifika problemområden. Exempel på idag befintliga arbetsgrupper är Arbetsgrupp kopplad till myndighetsgemensam tillsyn mot brottslighet och misstänkt organiserad brottslighet, Arbetsgrupper kopplade till IOP:er med Fryshuset respektive Rädda barnen, Samverkansgrupp Jämjö, Samverkansgrupp Rödeby, Tvärprofessionell samverkansgrupp välfärdsbrottslighet, Arbetsgrupp skola särskilda händelser, Processteam barn och unga kopplade till utvecklingsarbetet TSI m. fl.

Behovet av Lokala BRÅ ersätts av flera funktioner:

- Kommunstyrelsen med strategiska beslut, lägesbild och rapportering (så är det redan idag utifrån ny lagstiftning).
- Regelbunden information till KSAU (det arbetet har nyligen påbörjats).
- Säkerhetsledningen (funktionen finns redan idag. Nytt är att den tillförs även det brottsförebyggande arbetet rent formellt med utpekad funktion som ”särskilt forum”

enligt lagstiftningen. Håller tydligare ihop trygghet och säkerhetsarbetet med brottsförebyggande arbete).
- Anställd brottsförebyggande samordnare (finns redan idag och utför arbetet redan idag utifrån ny lagstiftning). Denna funktion ska utifrån lagstiftningen samordna och stödja kommunens arbete, utgöra kommunens kontaktpunkt och bidra till att information om arbetet sprids. Funktionen Brottsförebyggande samordnare ersätter således delvis en del av den funktion Lokala BRÅ tidigare hade då det nu finns en tjänsteperson som arbetar heltid med dessa frågor utifrån gällande lagstiftning.

Förslag 2: En mer politisk organisation (alternativt förslag)

I förslag 2 placeras lagstiftningens *särskilda forum* enligt 10 § på politisk nivå istället för på tjänstepersonsnivå. Särskilt forum skulle då utgörs av kommunstyrelsens arbetsutskott.

Precis som i alternativ 1 kan man då behålla de delar som idag upplevs fungera väl och kopplingen till trygghet och säkerhet (inkl. brottsförebyggande frågor) varje månad genom:

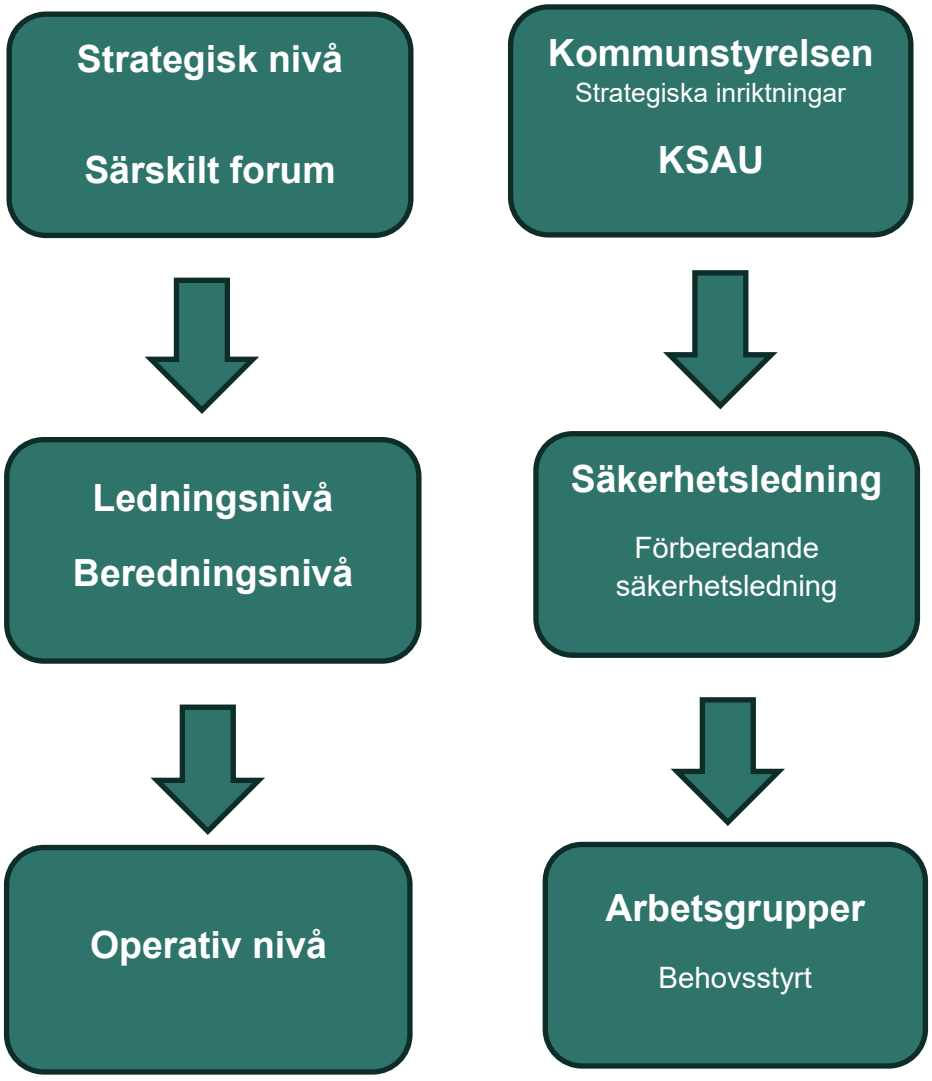
- Förberedande säkerhetsledning
- Säkerhetsledning
- KSAU
- KS vid behov

Anledningen till att detta inte är huvudförslaget är att det finns risk att frågorna blir mer politiserade trots att de ska vara baserade på fakta och lägesbild. Vidare är den politiska dimensionen redan representerad genom den styrande nivån där kommunstyrelsen beslutar om strategiska inriktningar, fastställande av lägesbild och månadsvisa avstämningar sker med KSAU. Det särskilda forumet handlar om samordning och även om samordning över myndighetsgränser, vilket man uppnår genom Säkerhetsledningen där kommunens förvaltningschefer företräder olika myndigheter och polis och räddningstjänst kan kallas vid behov. Om man jämför med statliga BRÅ:s modell ligger det särskilda forumet inte heller på den styrande högsta beslutande nivån. Vidare handlar mycket av det som behöver behandlas i ett särskilt forum om hur något ska göras. Och HUR:et ligger enligt Karlskrona kommuns styrmodell på tjänstepersonsnivån.

Anledningen till att ett nytt separat utskott för brottsförebyggande frågor inte föreslås (se idé från intervju med förtroendevald i BRÅ) är utöver vad som nämns ovan om varför KSAU inte är huvudförslag, även att kommunen då åter skulle hamna i att man bygger upp ett parallellt spår istället för att nyttja redan befintliga styrkedjor och forum. Redan idag hanterar man trygghets- och säkerhetsfrågor i KSAU, och att då bryta ut brottsförebyggande frågor och placera dem i ett eget utskott framstår som suboptimering (man skulle visserligen kunna flytta samtliga dessa frågor till ett nytt utskott, men problembilden nedan skulle då ändå bestå). Att tillskapa ett nytt utskott skulle även innebär att förtroendevalda behöver gå på ytterligare möten och att man på tjänstepersonsnivå behöver tillsätta en sekreterare att hantera det administrativa, vilket innebär ökade kostnader i form av personella resurser och eventuellt arvode för såväl förtroendevalda som tjänstepersoner. Tid är pengar. Likaså skulle möjligheten att snabbt lämna aktuell information till KSAU, då KSAU har möte 10 gånger per år. Om ett nytt utskott skulle bestå av färre representanter än KSAU skulle man också riskera att informationen inte når lika

många förtroendevalda och alla partier, vilket är en del av den kritik som riktats mot Lokala BRÅ idag.

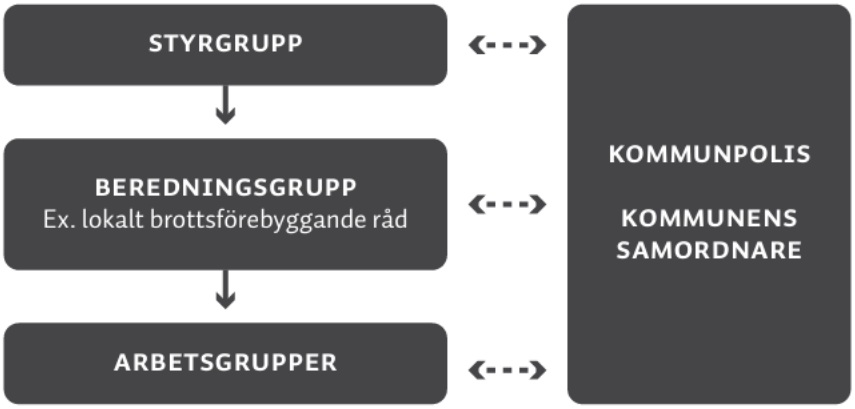
Alternativt organisation 2:

Förslag 3: BRÅ:s modell för samverkan

Brottsförebyggande rådet (BRÅ) har tagit fram en skrift (*Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete*) och ett metodstöd för samverkan.[6]

BRÅ:s samverkansmodell:[7]

I BRÅ:s modell finns en styrgruppen består av KSO, kommundirektör och chef för lokalområdespolisen.

Vidare att det ska finnas en beredningsgrupp som är länken mellan ledningens beslut och utförandet och ska arbeta strategiskt med planering, utformning och uppföljning. Det är beredningsgruppen som i BRÅ:s modell utgör särskilda forum. BRÅ föreslår att den gruppen består av chefer från de avdelningar/förvaltningar som berörs av de prioriteringar styrgruppen gjort, exempelvis kommunpolis, olika förvaltningschefer och kommunens brottsförebyggande samordnare.

Beredningsgruppen ansvarar för att tillsätta arbetsgrupper som utför de åtgärder som samverkansbesluten kommer att innehålla.[8]

Förutom KSO som del av styrgruppen finns ingen politisk bemanning i BRÅ:s föreslagna modell.

I BRÅ:s modell har man en Styrgrupp, men det är Beredningsgruppen som är det utpekade särskilda forum (10 §) som säkerställer att det är framdrift i arbetet utifrån

---

6

https://bra.se/download/18.222cc16193dec903af5b70e/1736756066675/2025_Samverkan-i-lokalt-brottsf%C3%B6rebyggande-arbete.pdf

https://bra.se/kunskapsstod/arbeta-brottsforebyggande/initiera-samverkan/skapa-en-organisation-for-arbetet

7 S. 29

8 S. 30

ledningens prioriteringar och eventuella överenskommelser. Styrgrupper har oftast ganska få möte, vanligen 2–4 ggr per år. Framdriften av det operativa arbetet sker genom arbetsgrupper som tillsätts av beredningsgruppen, vilket gör att deltagarna i beredningsgruppen behöver ha ett ganska högt mandat i tjänstemannaorganisationen för att det ska fungera. Arbetsgrupperna kan vara kort- eller långsiktiga, de kan vara tillfälligt sammansatta eller befintliga grupper som har uttalat uppdrag inom en specifikt brottsförebyggande fråga.

Anledningen till att detta förslag kommer på 3:e plats och inte är något av huvudförslagen är att modellen innebär att vi skapar en ny parallell organisation med en beredningsgrupp och styrgrupp istället för att använda redan befintliga forum och styrkedjor. Det innebär att många av de problem som idag lyfts upp kopplade till Lokala BRÅ riskerar att följa med in i en ny organisation.

Förutom att KSO ingår i den föreslagna styrgruppen saknas politisk bemanning i BRÅ:s modell. Det finns således en risk att de förtroendevalda får mindre löpande information om man inte längre lyfter information till KSAU regelbundet. Alternativt fortsätter man att lyfta information till KSAU regelbundet, men har då byggt ut modellen och agerar i separata spår.

I förslag 1 och 2 sker samverkan med polis och räddningstjänst kontinuerligt och behovsstyrt. I förslag 3 finns risk att externa samverkansparter kallas till möten även om de inter är berörda av alla punkter, något som lyfts som ett av problemen med Lokala BRÅ.

BRÅ lyfter att det är viktigt med en organisatorisk struktur och en grupp med beslutsmandat som strategiskt leder samverkan och det brottsförebyggande arbetet, samt att samverkan ges en organisatorisk struktur som täcker in hela kedjan från strategisk och beslutsfattande nivå till operativt genomförande.[9]

BRÅ påtalar också att parternas roller och mandat måste klargöras, att samverkan förutsätter att det finns en organisation som säkerställer att åtaganden genomförs och följs upp. Framgångsfaktorer anges vara att i ett tidigt skede säkra deltagarnas mandat samt medverkan genom långsiktigt perspektiv.[10] I förslag 1 och 2 är beslutsmandaten redan tydliga. Beroende på vilka som ingår i beredningsgruppen i förslag 3 finns risk för otydlighet i beslutsmandat.

Slutsats

Det brottsförebyggande arbetet är mycket viktigt och inte något kommunen ska sluta lägga fokus på. Däremot finns det anledning att förändra organisationen kring arbetet eftersom lagstiftning och arbetssätt förändrats. Det är också viktigt att alla förvaltningar som är involverade i det operativa arbetet är rätt resurssatta så att det finns personella resurser för att utföra det operativa brottsförebyggande arbetet (inkl. på individnivå).

[9] S. 28

[10] S. 29

Lagstiftningens krav är att kommunen ska verka för att strategiska brottsförebyggande frågor hanteras i ett *särskilt forum* där kommunen och relevanta aktörer ingår.

När man jämför olika kommuners organisation kring brottsförebyggande arbete och deras särskilda forum framträder tydliga skillnader i struktur, mandat och grad av samverkan. Efter att ha tittat på och jämfört flera olika kommuner framgår dock att mandat och rollfördelning blir tydligast i de kommuner där man följt ordinarie styrkedjor och redan befintliga forum jämfört med i de kommuner där man byggt upp en parallell organisation för det brottsförebyggande arbetet. Genom att i framtiden i Karlskrona kommun följa redan befintliga styrkedjor, särskilt eftersom vi redan hanterar övriga trygghets- och säkerhetsfrågor i dessa forum, blir såväl beslutsmandat, rollfördelning som styrning tydlig.

Rollfördelning

Det framgår inte av lagstiftningen att kommunens särskilda forum för brottsförebyggande arbete ska måste vara ett politiskt forum. Enligt Karlskrona kommuns styrmodell ansvara den politiska nivån för frågor om vad som ska utföras och när. Det anses uppfyllt genom att kommunstyrelsen beslutar om strategiska inriktningar för det brottsförebyggande arbetet samt fastställer lägesbild och åtgärdsplan.

Verkställighetsnivån/tjänstepersonsorganisationen ansvarar enligt styrmodellen för hur verksamheten genomförs, vem som genomför samt fördelar resurser utifrån de politiska prioriteringarna.

Under intervjuer som hållits såväl internt som externt har det lyfts att det är svårt att genomföra arbetet effektivt och ändamålsenligt när den politiska nivån och tjänstemannanivån blandas, vilket man upplever att det görs i Lokala BRÅ där såväl tjänstepersoner som förtroendevalda sitter med. Det lyfts att den politiska nivån lägger sig i de delar som ligger på tjänstepersonsorganisationen att ansvara för, att det blir detaljstyrning. Istället för att handla om *Vad* går den politiska nivån in i *Hur*. Det finns svårigheter med blandade forum om deltagarna inte skiljer på sina olika roller och uppdrag.

Det rekommenderas att man framöver (förslag 1) gör en tydligare uppdelning så att den politiska dimensionen har det övergripande ansvaret för strategier och vad, medan tjänstemannaorganisationen fokuserar på det faktabaserade arbetet utifrån lagstiftningen kopplat till framtagande av Lägesbild, förslag till Åtgärdsplan och hur verksamheten ska genomföras.

Lokala BRÅ

Mycket av det som Lokala BRÅ tidigare behövdes för hanteras idag av anställd brottsförebyggande samordnare och genom EST. Brottsförebyggande samordnare har löpande kontakt med de olika förvaltningarna, polis, Räddningstjänst, olika arbetsgrupper etc. vilket gör att det blir ett ständigt och kontinuerligt informationsutbyte och samordning i det brottsförebyggande arbetet inom kommunen och i samarbete med externa aktörer. Exempelvis hålls veckovis avstämning med polis och räddningstjänst varje onsdag. Dessa kan i sin tur leda till flera enskilda möten.

Under de interna intervjuer som genomfördes lyfter en stor del av de involverade tjänstepersonerna (såväl interna som externa) att Lokala BRÅ inte längre fyller någon funktion. Det handlar om information på ett långt möte som enkelt hade kunnat vara ett mail eller som ibland inte är relevant för dem. De lyfter att de får den informationen och den involvering de behöver i andra former via brottsförebyggande samordnare eller i operativa arbetsgrupper. Lokala BRÅ ger inget mervärde för dem, flera säger att det handlar om att sitta av tiden.

Lokala BRÅ beskrivs som ett stort svårmanövrerade forum utan egentligt mandat. Ordföranden och vice ordföranden har dock en mer positiv bild. Den viktiga återrapporteringen till den politiska nivån sker dock numer genom att information lämnas varje månad till KSAU, dit det också är möjligt att kalla polis/räddningstjänst vid behov. Större frågor och beslut lyfts regelbundet till kommunstyrelsen.

Mot bakgrund av ovanstående resonemang föreslås att nuvarande Lokala BRÅ avslutas.

Det finnas anledning att i framtiden välja ett särskilt forum i mindre format, då mycket av det som tidigare skedde i Lokala BRÅ nu hanteras av anställd, regelbundet arbete sker med operativa arbetsgrupper och polis/räddningstjänst samt att information lämnas till KSAU varje månad. Det framstår också som en fördel att i möjligaste mån använda befintliga styrkedjor och forum som redan existerar istället för att tillskapa något nytt. En mindre och snabbfotad organisation som följer befintliga styrkedjorna. Utifrån förslag 1 föreslås att särskilt forum utifrån lagstiftningen utgöras av Säkerhetsledningen som sammanträden en gång per månad. Säkerhetsledningen leds av säkerhetschef och består av kommundirektör och förvaltningschefsgrupp. Förvaltningschefsgruppen sammanträder var tredje vecka, men det finns möjlighet att sammankalla gruppen oftare om behov uppstår av att aktivera säkerhetsledningen.

Mandat

Vad gäller mandat är det viktigt att det är tydligt, annars uppstår en osäkerhet i organisationen. Under intervjuerna kopplat till nuvarande Lokala BRÅ framkommer att man från tjänstepersonshåll många gånger var osäker på – har vi bestämt något eller har vi bara diskuterat något?

Vilket mandat det särskilda forumet får beror på vilket upplägg man väljer, utskott, ledningsgrupp eller BRÅ-modell. Beslutsmandatet är tydligare att se om man väljer ledningsgrupp eller utskott med delegation från KS. Ett tydligt mandat är viktigt.

Utifrån lagstiftningen ska kommunen verka för att de övriga aktörer som deltar i forumet utifrån lagstiftningens 10 § deltar med representanter som har ledande befattning. Det är då rimligt att även kommunen deltar med representanter i ledande befattning, så som förvaltningschefer och kommundirektör.

Ett forum bestående av förvaltningschefer/säkerhetsledning (förslag 1) består av kommunens högsta tjänstepersonsnivån och således högsta möjliga beslutsnivå (med möjlighet att allokera resurser till operativa nivån) för de ärenden som inte är av den digniteten att de behöver lyftas till nämnd, styrelse eller fullmäktige.

Budget

Vad gäller budget har bara en av de intervjuade kommunerna haft en särskild budget kopplad till organisationen i form av en reservbudget för insatser, och någon för fika och utbildningsinsatser. Den budget som finns är vanligtvis kopplad till det faktiska brottsförebyggande arbetet. Inte heller Karlskrona kommun har någon budget kopplad till Lokala BRÅ.

En budgetaspekt är dock att tid är pengar. Tjänstepersoner avlönas och bör använda sin arbetstid på ett ändamåls enligt sätt. De flesta såväl interna som externa intressenterna kopplade till Karlskronas Lokala BRÅ har upplevt att mötena med Lokala BRÅ inte ger något mervärde, att de får information på annat sätt redan eller att informationen hade kunnat vara ett mail istället för ett långt möte. Om tjänstepersoner inte går på möten som inte upplevs tillför något till verksamheten kan den resursen (tiden) istället läggas på annat håll i verksamheten, exempelvis det operativa brottsförebyggande arbetet. Att avsluta Lokala BRÅ och istället använda befintliga styrkedjor skulle således medföra bättre användning av de tjänstepersonernas tid.

Ett ekonomiskt medskick som lyfts under utredningen är att alla förvaltningar och bolag behöver arbeta brottsförebyggande. Att ekonomiska medel måste läggas på den operativa nivån så att exempelvis tillsyn, fysiska kontroller, samarbeten, förebyggande arbete, åtgärder etc. kan genomföras. Det finns en del statsbidrag och andra medel att söka, men för vissa förvaltningar finns mer och för andra mindre vilket gör det delvis ojämlikt. Utifrån det är det viktigt att nämnderna i sina internbudgetar ser till att det finns medel avsatta för det faktiska brottsförebyggande arbetet, och att man inom förvaltningarna resurssätter så att det finns tjänstepersoner som kan utföra arbetet operativt.

Det kommunstyrelsens som beslutar om de övergripande strategierna, Lägesbilden och Åtgärdsplanen. Det lyfts i intervjuer att det är viktigt att även den politiska organisationen därefter håller sig till dessa när de senare fattar beslutar om exempelvis var resurser ska läggas.

Slutligen

KPMG Skriver i sin sammanfattande utredning ”Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att: Säkerställa att utformningen av lokala BRÅ ses över enligt plan för att säkerställa en tillräcklig ledning, styrning och ansvar i enlighet med aktuell lagstiftning.”

Av lagstiftningens 13 § framgår att Kommunstyrelsen, eller den nämnd som kommunfullmäktige beslutar, ansvarar för ledningen av det brottsförebyggande arbetet. Det rekommenderas dock för tydlighets skull att kommunstyrelsens reglemente vid nästa revidering förtydligas så att det framgår att ansvaret för det brottsförebyggande arbetet tillhör kommunstyrelsen. Av reglementet framgår visserligen att allt som inte fullmäktige lagt på annan nämnd faller inom kommunstyrelsens område, men utifrån KPMG:s utredning kan det ändå vara lämpligt.

Genom att Kommunstyrelsen har den politiska rollen för styrning och de strategiska inriktningarna och Säkerhetsledningen utifrån förslag 1 leder och bereder arbete och förslag, samt att operativa arbetsgrupper tillsätts utifrån behov, bedöms såväl

verkställande som ledning, styrning och ansvar hanteras på ett tillfredställande sätt och utifrån lagstiftningen.

Genom att KSAU får information och kan för dialog varje möte rörande det brottsförebyggande arbetet blir kontinuiteten betydligt högre och bättre än med ett upplägg där informationen kanaliseras till Lokala BRÅ.

Bilaga 1: Lagstiftning

Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete

Lagens innehåll och syfte

1 § I denna lag finns bestämmelser om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.

2 § Kommuner ska bidra till att samhällets samlade brottsförebyggande arbete bedrivs på ett effektivt sätt genom att fullgöra de uppgifter som följer av denna lag.

3 § Bestämmelserna i denna lag syftar till att säkerställa att kommuner utifrån ett kunskapsbaserat underlag tar ställning till behovet av brottsförebyggande åtgärder och tar visst ansvar för samordningen av det brottsförebyggande arbetet inom kommunen.

Lägesbild och åtgärdsplan

4 § Kommuner ska ta fram en lägesbild över brottsligheten inom kommunens geografiska område. Lägesbilden ska innehålla

1. en kartläggning av brottsligheten, dess omfattning och konsekvenser,
2. annan information av betydelse i sammanhanget, och
3. en analys av kartläggningen och informationen.

5 § Kommuner ska, med lägesbilden som underlag, besluta om en plan för vilka åtgärder som kommunen avser att vidta för att förebygga brott (åtgärdsplan).

6 § Kommuner ska minst vartannat år uppdatera lägesbilden och följa upp åtgärdsplanen.

7 § Arbetet med lägesbilden och åtgärdsplanen ska i den utsträckning som det är lämpligt integreras med sådant analys- och planeringsarbete som sker i enlighet med andra författningar.

Kommuners ansvar för samordning

8 § Kommuner ska inom sitt geografiska område ansvara för samordningen av det brottsförebyggande arbetet enligt 9 och 10 §§.

9 § Kommuner ska verka för att skriftliga överenskommelser om samverkan ingås med relevanta aktörer. En sådan överenskommelse ska innehålla åtminstone uppgifter om för vilka syften och inom vilka områden som samverkan ska ske.

10 § Kommuner ska också verka för att strategiska brottsförebyggande frågor hanteras i ett särskilt forum (strategiskt råd) där kommunen och relevanta aktörer ingår. Rådet ska ledas av kommunen.

Kommuner ska verka för att övriga aktörer i rådet deltar med representanter som har ledande befattningar.

Samordningsfunktion

11 § Kommuner ska ha en samordningsfunktion för brottsförebyggande frågor.

12 § Samordningsfunktionen ska särskilt

1. samordna och stödja genomförandet av kommunens arbete enligt denna lag,
2. utgöra kommunens kontaktpunkt i förhållande till externa aktörer, och
3. bidra till att information om det brottsförebyggande arbetet sprids till kommunens invånare och andra som kan ha intresse eller behov av sådan information.

Ledningen av arbetet

13 § Kommunstyrelsen, eller den nämnd som kommunfullmäktige beslutar, ansvarar för ledningen av kommunens brottsförebyggande arbete och för att kontinuerligt rapportera om det brottsförebyggande arbetet till kommunfullmäktige.

Kommuners rätt att bedriva kamerabevakning i vissa fall

14 § Kommuner får bedriva kamerabevakning i syfte att verka för att platser i kommunen dit allmänheten har tillträde är trygga och säkra. *Lag (2025:223)*.

Bilaga 2: Förarbeten till lagen

Regeringens proposition 2022/23:43 Kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.

https://www.regeringen.se/contentassets/f41ec608f49f41fb9e186bf87aa79b8d/kommuners-ansvar-for-brottsforebyggande-arbete-prop.-20222343.pdf

Överenskommelser om samverkan och strategiskt råd, överväganden sid. 22:

”I de allra flesta kommuner behövs samverkan både på strategisk och operativ nivå när det gäller brottsförebyggande frågor. Det kan gälla allt ifrån övergripande samhällsplaneringsfrågor till enskilda individärenden. Behovet av samverkan kan ibland vara tillfälligt men ofta torde det finnas behov av kontinuerlig och långsiktig samverkan. I det senare fallet kan det vara påkallat att ingå en överenskommelse om samverkan. På så sätt kan förutsättningar skapas för löpande samverkan kring olika frågor, i de former och med de deltagare som är nödvändiga i förhållande till de olika behov och syften som finns. Överenskommelserna bör ta avstamp i parternas olika uppdrag och utifrån det ange ramarna för parternas samverkan och särskilt innehålla uppgifter om med vilket syfte och inom vilka områden samverkan ska ske. Det kan även vara lämpligt att det av överenskommelserna framgår med vilka målsättningar samverkan ska ske, vilka roller som parterna har i samverkan, de närmare formerna för samverkan, mandat för enskilda befattningshavare i organisationerna eller särskilda samverkansfunktioner som inrättas samt hur överenskommelsen om samverkan ska följas upp. Även resursfrågor bör hanteras.

Kommunernas samordningsansvar bör även omfatta att verka för att strategiska brottsförebyggande frågor hanteras av närmast berörda aktörer i ett forum – ett strategiskt råd – för brottsförebyggande arbete. För att dialogen som förs i rådet ska bli så meningsfull som möjligt behöver det också finnas tydliga kanaler från rådet och vidare in i respektive deltagarorganisation. För att bidra till detta bör rådet bestå av representanter för ledningsfunktioner.”

Författningskommentarer, s. 33–34:

”10 § Kommuner ska också verka för att strategiska brottsförebyggande frågor hanteras i ett särskilt forum (strategiskt råd) där kommunen och relevanta aktörer ingår. Rådet ska ledas av kommunen. Kommuner ska verka för att övriga aktörer i rådet deltar med representanter som har ledande befattningar.

Paragrafen reglerar kommuners ledningsansvar för ett strategiskt råd. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Av bestämmelsen framgår att kommuner ska verka för att strategiska brottsförebyggande frågor hanteras i ett forum – ett strategiskt råd. Rådet ska utgöra ett forum för dialog mellan de aktörer som är närmast berörda, exempelvis Polismyndigheten, skolväsendet, socialtjänst och andra offentliga aktörer samt aktörer inom näringslivet och det civila samhällets organisationer. Brottsligheten och dess konsekvenser samt behovet av åtgärder, samordning och samverkan är exempel på centrala frågor för den strategiska dialogen. Bestämmelsen tar sikte på strategiska frågor så som exempelvis planering och utformning av arbetet. Det hindrar dock inte dialog i mer operativa frågor kopplade till

arbetets utförande. Det framgår också att det är kommunen som leder det strategiska rådet.

Av andra stycket framgår att kommuner ska verka för att övriga aktörer som ingår i det strategiska rådet deltar med representanter som har ledande befattningar.”

Källor

Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2023196-om-kommuners-ansvar-for_sfs-2023-196/

Kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Regeringens proposition 2022/23:43: https://www.regeringen.se/contentassets/f41ec608f49f41fb9e186bf87aa79b8d/kommuners-ansvar-for-brottsforebyggande-arbete-prop.-20222343.pdf

Omvärldsspaning kring kommuners strategiska råd, Eskilstuna kommun december 2025

Samverkan i lokalt förebyggande arbete. Skrift från Brottsförebyggande rådet, 2025: https://bra.se/download/18.222cc16193dec903af5b70e/1736756066675/2025_Samverkan-i-lokalt-brottsf%C3%B6rebyggande-arbete.pdf

Intervjuer och frågor till interna aktörer, polis, räddningstjänst, kommuner, BRÅ